GLASNIK

OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA LJUBLJANA

LJUBLJANA, 8. JULIJA 1958 — LETO V., ŠTEV. 52

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Poročilo Sveta za delo za leto 1957

Svet za delo je imel v letu 1957 6 sej, na katerih je razpravljal o zadevah s področja plačnega sistema, t. j. gibanje plač, nadurno delo, plače iz dobička, norme, premije in gibanje zaposlenih v poedinih gospodarskih organizacijah. Nadalje je razpravljal o strokovnem usposabljanju delavskih kadrov, predvsem o programu in izpitnih komisijah. Razpravljal je tudi o zaščiti in varnosti delavcev pri delu ter delovnih odnosih, ugotavljal stanje po poročilu, ki ga je dala Inšpekcija dela, in obravnaval posredovanje dela. Se posebej je svet obravnaval prenos pristojnosti na občinske ljudske odbore v zvezi s plačnim sistemom. V zvezi s tem so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. da se s 1. junijem 1957 prenesejo pristojnosti iz sektorja dela, plačnega sistema in plačne politike na občinske ljudske odbore,
2. da se prenesejo pristojnosti posredovanja dela na občinske ljudske odbore,
3. da se zadeve inšpektorata dela — razen industrije, prenesejo na občinske ljudske odbore;
4. svet je tudi razpravljal o analitični oceni delovnih mest.

Plače in tarifni pravilniki

a) Povečanje ravni tarifnih postavk iz leta 1956.

Zvezni družbeni plan za leto 1957 je določil 5- in 10%-no povečanje ravni tarifnih postavk v tarifnih pravilnikih gospodarskih organizacij. Na podlagi sklepa Sveta za delo je Tajništvo za delo ugotavljalo pravilnost izračuna povečanja ravni po stanju iz leta 1956. Predloženih je bilo 737 tarifnih pravilnikov oziroma tabel tarifnih postavk, od katerih odpade 133 na industrijo in rudarstvo, 19 na kmetijstvo, 3 na gozdarstvo, 29 na gradbeništvo, 13 na promet, 213 na trgovino in gostinstvo, 68 na obrt, 46 na komunalo, 33 na pavšalirano gostinstvo in 178 na pavšalirano obrt.

V zvezi s povečanjem ravni tarifnih postavk je omeniti težnjo velikega dela gospodarskih organizacij, da bi ob tej priliki nesorazmerno povečale tarifne postavke vodilnim uslužbencem. Svet za delo kot tudi Tajništvo za delo nista imela drugih zakonitih pooblastil, kot ugotavljati pravilnost izračuna in dovoljevanja preliva sredstev iz skupine v skupino. Svet za delo je stal na stališču, da je s sredstvi iz naslova 5% oz. 10% povišanja ravni tarifnih postavk potrebno več ali manj vskladiti tarifne postavke za kritična delovna mesta glede na njihovo pomembnost z ostalimi delovnimi mesti. Preliva sredstev iz skupine v skupino je bilo malo. Razdelitev sredstev znotraj skupine mnogokrat ni bila upoštevana v smislu načel in se je tudi pod tem vtisom po svoje prikrojevalo tolmačenje o uporabi povečanja razponov med najnižjimi in najvišjimi kvalifikacijami. Splošno velja ugotovitev, da je bilo razdeljevanje 5% oz. 10% sredstev na plače preveč usmerjeno na uslužbenski kader, zapostavljalo pa se je visokokvalificirane in kvalificirane delavce.

Na podlagi predloženih dokumentacij so bile dane pripombe na posamezne izračune ravni in razdelitev sredstev po posameznih delovnih mestih, pri tem pa se je pazilo tudi na to, da bi se tarifne postavke za posamezna ali podobna delovna mesta v podjetjih iste vrste čimbolj vskladilo. Tudi organi, pristojni za potrjevanje tarifnih pravilnikov v večini primerov niso dovoljno upoštevali pripomb, v nekaj primerih pa so se celo branili z odgovori, da Tajništvo za delo nima pravice stavljati pripomb za razdelitev sredstev kot tudi ne Svet za delo Okrajnega ljudskega odbora. Ni čudno, če je v takih pogojih prišlo med podjetji do dokajšnjih neskladnosti v plačevanju posameznih enakih delovnih mest. Tudi dogodki v teku leta so potrdili utemeljenost opozoril, da bo v primerih nepravilne razdelitve sredstev na posamezna delovna mesta nastal prej ali slej problem tistih delovnih mest, ki jih pri razdelitvi sredstev niso upoštevali. V letu 1957 je bil zelo močan pritisk za spremembo tarifnih postavk po tarifnih pravilnikih na Tajništvo za delo. Za spremembo ni bilo nobene zakonite osnove in iz tega razloga se tudi ni izpreminjalo ali popravljalo tabel tarifnih postavk za leto 1957.

b) Gibanje plač, opravljenih delovnih ur in zaposlenih v industriji:

Evidenca o gibanju plač, kakor tudi dela po učinku, premij in plač iznad tarifnih postavk, gibanju zaposlenih in opravljenih ur se vodi na posebni dokumentaciji, ki jo dostavljajo gospodarske organizacije mesečno. Po tej dokumentaciji je poročalo do konca leta 1957 136 gospodarskih organizacij industrije in rudarstva. Po teh podatkih je bilo zaposlenih povprečno 33.934 oseb, ki so opravile skupaj 80.595.700 ur v rednem in nadurnem delu. Največ so jih opravili v mesecu decembru, najmanj pa v mesecu juliju. Po strokah je bilo opravljenih največ ur v kovinski industriji, slede pa: tekstilna, elektroindustrija, industrija usnja in obutve, grafična, kemična, živilska, industrija gradbenega materiala, najmanj pa filmska in barvna metalurgija. Če primerjamo število dejansko opravljenih ur v rednem in nadurnem delu v letu 1957 z efektivnimi delovnimi urami v letu 1956, ugotovimo, da se je število dejansko opravljenih ur povečalo za 4.057.400. Pri tem moramo opozoriti, da je to primerjavo vzeti le približno, ker pojem efektivne delovne ure v letu 1956 v navodilih za izpolnjevanje ni bil točno definiran in je dopuščal možnost vštevanja tudi nekaterih drugih ur, vsekakor pa je porast najmanj tolikšen. (Glej tabelo 1.)

Povprečno število zaposlenih v industriji v letu 1957 pomeni nasproti letu 1956 povečanje za 4409. (Glej tabeli 2 in 3.)

V gospodarske organizacije je prišlo 11.358 delavcev in uslužbencev, odšlo pa jih je 7903. Po strokah sta prihod in odhod delovne sile naslednja: proizvodnja električne energije prihod 145, odhod 118, premogovniki prihod 350, odhod 338, industrija barvnih kovin prihod 62, odhod 69, industrija nekovin prihod 370, odhod 233, kovinska prihod 2155, odhod 1490, elektroindustrija prihod 1767, odhod 1021, kemična prihod 692, odhod 396, industrija gradbenega materiala prihod 1103, odhod 1103, lesna prihod 1611, odhod 1077, papirna prihod 186, odhod 143, tekstilna prihod 1249, odhod 737, industrija usnja prihod 519, odhod 244, živilska prihod 581, odhod 526, grafična prihod 481, odhod 308, tobačna prihod 51, odhod 75.

Vajencev je bilo na novo sprejetih v letu 1957 959, od katerih jih odpade na gospodarske organizacije posameznih strok: kovinska 218, elektroindustrija 181, tekstilna 137, lesna 121, industrija usnja 96, grafična 61, električna energija 36, papirna 31, živilska 22, premogovniki 16, industrija nekovin 16, kemična 9, industrija gradbenega materiala 9, tobačna 5 in barvna metalurgija 1.

Iz teh podatkov izhaja, da povprečno število vajencev predstavlja 2,67% nasproti povprečnemu številu vseh zaposlenih. Ta odstotek je v posameznih strokah takle: elektroindustrija 4,93%, proizvodnja in razdelitev električne energije 4,42, industrija usnja in obutve 4,30, grafična 3,73, kovinska 3,39, papirna 2,35, lesna 2,14, tekstilna 2,05, proizvodnja in predelava premoga 2,01, živilska 1,49, industrija nekovin 1,42, tobačna 0,68, industrija gradbenega materiala 0,62, kemična 0,38, barvna metalurgija 0,45%.

Če vse do sedaj navedene podatke (o povprečnem številu zaposlenih, številu opravljenih delovnih ur, izplačanih plačah in povprečni plači) primerjamo s stanjem v letu 1956, primerjavo pa izrazimo s koeficientom, pri čemer vzamemo stanje 1956 za indeks 100, dobimo naslednjo sliko: število zaposlenih oseb 111,9, število opravljenih delovnih ur 105,3, izplačane plače 130,5, povprečna plača 131,3.

c) Izraba delovnega časa:

Zanimivo je ugotavljanje izrabe delovnega časa v industriji na podlagi odstotne razdelitve ur, porabljenih za posamezna opravila, odnosno po posameznih pokazateljih. Če vzamemo skupno število ur za 100% odpade na ure, ki bremene go-

---

VABILO

na 7. skupno sejo okrajnega zbora in zbora proizvajalcev OLO Ljubljana

Na podlagi 83. člena Zakona o okrajnih ljudskih odborih, 2. člena Zakona o izvedbi odprave okraja Trbovlje (Ur. list LRS št. 17/58) in 48. člena Statuta okraja Ljubljana

sklicujem

7. skupno sejo obeh zborov, ki bo v petek, dne 11. julija 1958, ob 9. uri dopoldne v veliki sejni dvorani na Magistratu v Ljubljani.

Predlagam naslednji

dnevni red:

1. Poročilo Sveta za industrijo o delu v l. 1957.
2. Spremembe in dopolnitve statuta okraja:
   a) določitev števila odbornikov okrajnega zbora in zbora proizvajalcev OLO,
   b) ostale spremembe in dopolnitve.
3. Pooblastilo Svetu za tržišče, da sme določati najvišje prodajne cene na drobno za posamezna živila, ki imajo poseben pomen za preskrbo prebivalstva.
4. Potrditev odločbe Sveta za tržišče o določitvi najvišjih cen na drobno za goveje meso.
5. Soglasje k odločbam finančno samostojnih zavodov o določitvi položajnih plač.
6. Soglasje k predračunu Zavoda za socialno zavarovanje Ljubljana za l. 1958.
7. Pritrditev k zaključnemu računu Zavoda za socialno zavarovanje Ljubljana in Kočevje za l. 1957.
8. Garancije.
9. Potrditev statuta Okrajne trgovinske zbornice.
10. Potrditev sistemizacije Okrajne trgovinske zbornice.
11. Gospodarske zadeve.
12. Personalne zadeve.

Vsak ljudski odbornik ima pravico pismeno ali ustno predlagati spremembo ali dopolnitev dnevnega reda.

Morebitno odsotnost javite Skupščinski pisarni OLO Ljubljana, Kresija, soba št. 16/I (telefon: 21-939).

Predsednik OLO:
dr. Marijan Dermastia l. r.

spodarske organizacije 95,74 %, na ure, ki ne bremene gospodarskih organizacij pa 4,26 %.

Med urami, ki bremene gospodarske organizacije, odpade na dejansko opravljene ure 86,58 % od vseh ur skupaj, na letne dopuste 4,65 %, na praznike 2,32 %, na nezmožnost za delo do 7 dni 2,00 %, na plačane izostanke 0,12 %, na prekinitve in zastoje dela 0,06 % in na odstranitve z dela 0,01 %. Mimo tega pa je omeniti zlasti ure na račun letnih dopustov, ki nesorazmerno odpadejo na poletne mesece julij-september, po posameznih mesecih pa bremene skupno število ur z naslednjimi odstotki: avgust 12,53, julij 11,90, september 6,26, oktober 4,40, december 4,10, junij 3,92, maj 2,53, november 2,34, april 1,68, januar 1,62, marec 1,50 in februar 1,38 %. Občuten je tudi porast nezmožnosti za delo do 7 dni v mesecu oktobru: 4.78 od vseh ur skupaj (100 %) v oktobru, čemur je vzrok val gripe.

(Glej tabelo 3 a.)

Med urami, ki ne bremene gospodarskih organizacij, temveč socialno zavarovanje, državne organe ali zaposlene, odpade na nezmožnost za delo nad 7 dni 3,17 od vseh ur skupaj, na porodniške dopuste in doječe matere 0,58 % na neplačane opravičene izostanke 0,32 %, na vojaške in razne državljanske dolžnosti 0,13 in na neplačane neopravičene izostanke 0,06 %.

d) Delo po učinku in doseganju norm:

V letu 1957 je bilo dejansko opravljenih ur po učinku 35,778.800. V primerjavi z vsemi dejansko opravljenimi urami to pomeni 44,4 %. Po posameznih strokah na dejansko opravljene ure po učinku od vseh opravljenih ur odpade v odstotkih: papirna in celulozna 69,4, industrija usnja in obutve 62,2, grafična 58,5, tobačna 56,5, tekstilna 56,4, premogovniki 49,6, industrija gradbenega materiala 48,0, lesna 45,2, kovinska 42,9, kemična 35,4, živilska 32,8, industrija barvnih rudnin 29,2, industrija nekovinskih rudnin 28,4, elektroindustrija 18,2 in proizvodnja in razdeljevanje električne energije 2,8. Pod povprečjem so tedaj kovinska, kemična, živilska, barvna, nekovinska, elektroindustrija in električna energija.

Leta 1955 je znašalo povprečje delovnih ur po učinku 39,9 %, leta 1956 prav tako 39,9 %. Iz tega sledi, da se je obseg opravljenih delovnih ur po učinku v letu 1957 povečal za 4,5 %, izraženo primerjalno pa znaša indeks leta 1957 nasproti letu 1956 111. Najbolj se je povečal v premogovni industriji za 40,1 %, sledi tobačna 7,8 %, kemična 7,2 %, kovinska 6,4 %, papirna in celulozna 6,0 %, tekstilna 4,7 %, elektroindustrija 4,4 %, živilska 4,3 %, industrija usnja in obutve 3,5 %, industrija nekovin 3,2 %, lesna 3,0 %, industrija gradbenega materiala 2,8 %, grafična 1,3 %, proizvodnja in razdeljevanje električne energije 0,8 %. Obseg se je zmanjšal le v industriji barvnih kovin, in sicer za 2,1 %.

(Glej tabeli 4 in 4a.)

K povečanju obsega dela po učinku je prav gotovo pripomoglo dejstvo, da so bile gospodarske organizacije večkrat opozorjene, naj spreminjajo pravilnike o normah le, kadar je za to podan opravičen razlog. Tajništvo za delo in Svet za delo v letu 1957 nista izdala nobene odločbe v zvezi z revizijo norm, v nekaj primerih pa sta v osebnem stiku predlagala pregled in razpravljanje o normah organom v podjetjih.

e) Nadurno in nočno delo:

V letu 1957 je bilo v industriji dejansko opravljenih 4,085.000 nadur. Največ je bilo opravljenih v kovinski stroki, 983.800 (podatki zaokroženi na 100), sledi elektroindustrija 375.500, industrija usnja in obutve 372.600, lesna 343.600, papirna in celulozna 269.700, tekstilna 266.900, živilska 256.100, grafična 251.400, industrija gradbenega materiala 207.000, kemična 203.000, proizvodnja in razdeljevanje električne energije 197.400, proizvodnja in predelava premoga 171.100, industrija nekovinskih rudnin 72.600, industrija barvnih kovin 62.600, filmska 42.300 in tobačna 9400.

(Glej tabelo 5.)

Tabela 1

DEJANSKO OPRAVLJENE URE V REDNEM IN NADURNEM DELU (TISOČI Z ENO DECIMALKO) V LETU 1957

Panoga	jan.	febr.	mar.	apr.	maj	jun.	julij	avg.	sept.	okt.	nov.	dec.	1957
111	163.0	159.5	178.5	169.5	169.2	162.7	162.7	162.6	158.8	169.5	156.0	167.2	1979.2
112	159.0	153.0	166.4	166.6	158.5	162.0	147.7	155.4	153.0	155.4	146.4	161.1	1686.5
115	46.8	43.4	47.5	44.9	45.8	46.0	47.0	51.3	39.8	42.4	43.1	44.8	542.8
116	192.5	192.5	204.2	215.4	208.9	207.7	196.3	211.2	203.8	223.0	199.6	223.6	2478.7
117	1167.2	1165.2	1263.2	1286.7	1223.5	1224.6	1104.5	1192.2	1192.0	1231.0	1212.2	1370.7	4633.0
119	602.3	620.3	672.0	677.7	618.0	644.7	630.3	599.0	667.7	709.8	682.7	776.1	7900.6
120	266.9	272.9	293.7	294.4	286.5	291.6	285.7	302.9	294.0	320.1	297.8	334.7	3541.2
121	220.6	220.3	252.4	298.0	312.6	318.0	321.3	332.3	298.3	262.3	231.9	244.0	3332.0
122	984.4	1010.6	1055.0	1091.4	994.8	1043.6	999.5	1016.9	1045.5	1100.8	1036.5	1129.0	12508.3
123	260.2	248.4	266.4	265.2	250.3	248.7	245.4	268.2	259.5	268.8	247.0	268.4	3096.5
124	1195.4	1153.1	1257.8	1248.4	1189.2	1195.2	980.0	1229.0	1206.3	1286.1	1168.2	1325.4	14434.1
125	414.3	409.5	429.3	443.9	420.7	411.1	386.8	442.2	447.3	458.9	431.6	498.3	5193.9
127	290.0	274.6	287.1	286.3	280.2	279.0	274.3	311.1	301.0	302.7	285.4	312.8	3484.5
128	297.4	286.9	309.2	313.3	307.0	296.5	284.9	307.4	298.4	332.9	317.9	354.8	3706.6
129	129.7	122.2	131.9	131.2	127.4	124.1	117.9	126.3	121.2	125.8	116.1	124.0	1497.8
130	29.0	26.9	29.5	32.1	32.9	35.5	33.5	28.3	32.4	35.1	30.0	34.8	380.0
1	6418.7	6359.3	6844.1	6965.0	6625.5	6691.0	6217.8	6736.3	6719.3	7044.6	6604.4	7369.7	8595.7

Tabela 2

POVPREČNO ŠTEVILO DELAVCEV IN USLUŽBENCEV V LETU 1957

Panoga	jan.	febr.	mar.	apr.	maj	jun.	julij	avg.	sept.	okt.	nov.	dec.	1957
111	793	801	801	811	820	812	812	817	828	836	829	824	815
112	793	791	786	802	809	798	800	787	783	802	797	802	795
115	223	228	226	227	223	225	229	228	222	220	220	217	224
116	1.052	1.068	1.076	1.109	1.128	1.140	1.139	1.134	1.150	1.164	1.171	1.181	11.26
117	6.094	6.146	6.213	6.278	6.363	6.393	6.446	6.500	6.566	6.669	6.711	6.758	6.427
119	3.345	3.397	3.441	3.453	3.525	3.605	3.739	3.766	3.722	3.918	4.025	4.042	3.664
120	1.414	1.420	1.444	1.471	1.486	1.508	1.554	1.589	1.622	1.647	1.670	1.675	1.542
121	1.224	1.243	1.287	1.460	1.584	1.627	1.655	1.598	1.550	1.477	1.366	1.325	1.450
122	5.349	5.443	5.453	5.556	5.598	5.683	5.720	5.788	5.727	5.864	5.906	5.921	5.663
123	1.308	1.297	1.294	1.306	1.313	1.315	1.318	1.316	1.326	1.356	1.345	1.353	1.320
124	6.433	6.460	6.502	6.555	6.590	6.669	6.738	6.754	6.757	6.839	6.888	6.930	6.676
125	2.109	2.125	2.139	2.153	2.186	2.201	2.238	2.267	2.304	2.327	2.336	2.366	2.230
127	1.457	1.466	1.445	1.432	1.436	1.455	1.492	1.545	1.562	*1.475	1.479	1.499	1.478
128	1.552	1.556	1.563	1.593	1.613	1.621	1.638	1.652	1.689	1.713	1.717	1.714	1.635
129	753	751	748	743	738	735	737	732	732	725	723	729	737
130	146	146	148	148	151	151	152	153	156	158	158	156	152
Skup.	34.045	34.338	34.566	35.097	35.563	35.938	36.408	36.576	36.696	37.190	37.331	37.492	35.934

* Mlinska industrija Ljubljana vključena v trgovino.

Tabela 3

FLUKTUACIJA DELAVCEV IN USLUŽBENCEV
ODSTOTEK ZAMENJANIH OSEB OD POVPREČNEGA ŠTEVILA OSEB V LETU 1957

Panoga	jan.	febr.	marec	april	maj	junij	julij	avgust	sept.	okt.	nov.	dec.	1957
111	0.88	0.75	1.50	1.35	0.73	0.49	1.11	0.86	0.97	1.91	0.24	0.85	11.8
112	2.78	1.01	2.80	3.24	5.45	3.26	3.26	2.54	6.00	3.24	1.25	1.62	42.5
115	2.70	1.32	1.77	2.20	1.80	1.78	3.93	2.63	2.70	0.91	1.82	0.48	27.7
116	0.66	1.22	1.40	1.17	1.87	2.80	1.85	2.12	2.87	1.38	1.28	1.02	20.7
117	0.76	1.74	1.85	1.55	1.65	2.22	2.48	2.60	2.82	2.10	1.48	1.54	23.2
119	1.28	1.92	3.49	1.60	1.22	2.58	2.41	3.60	4.40	1.43	1.79	2.00	27.9
120	1.69	1.76	1.60	1.50	1.75	3.50	2.57	2.14	2.90	1.89	1.56	2.63	25.7
121	2.53	4.50	4.20	4.11	3.60	6.22	4.54	3.44	4.71	4.13	1.32	2.04	76.2
122	1.18	1.75	1.50	1.20	1.34	1.32	1.61	1.20	2.57	2.00	0.78	1.37	19.0
123	0.23	0.31	0.54	0.31	0.69	1.14	1.06	0.61	0.68	0.66	0.52	0.67	11.7
124	0.50	0.76	0.88	0.79	0.86	1.04	1.08	1.47	1.38	0.76	0.85	0.68	11.0
125	0.43	0.84	0.81	1.02	0.73	1.50	1.03	0.84	1.17	0.82	0.69	0.76	10.9
127	1.72	2.80	1.59	0.70	1.66	3.50	2.82	3.24	3.46	2.58	1.83	1.54	35.6
128	0.90	0.96	1.15	1.70	1.43	1.66	2.08	1.82	2.19	2.28	1.40	0.99	18.8
129	—	0.27	0.27	0.13	0.81	0.95	0.27	0.41	0.96	0.69	0.42	0.55	6.9
130	—	—	1.35	2.70	1.32	0.66	1.97	—	0.64	1.90	1.90	1.28	16.5
1	0.99	1.59	1.68	1.49	1.48	2.08	2.02	2.46	2.72	2.24	1.47	1.65	22.0

Tabela 3 a

IZRABA DELOVNEGA ČASA V INDUSTRIJSKIH IN RUDARSKIH PODJETJIH
ODSTOTNA RAZDELITEV PO DELOVNIH URAH V LETU 1957

	Pokazatelj	jan.	febr.	marec	april	maj	junij	julij	avg.	sept.	okt.	nov.	dec.	1957
1	skupaj	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2	skupaj (3—9)	96.03	95.90	95.91	95.88	95.67	95.41	95.87	95.93	95.70	95.15	95.66	95.85	95.74
3	dejansko opravljene ure (Ki ne bremene gosp. organizacije)	85.35	92.68	92.52	92.39	84.56	89.55	75.71	81.65	87.42	85.83	84.07	89.41	86.58
4	prekinitve in zastoji dela	0.49	0.02	0.01	0.02	0.06	0.03	0.02	0.02	0.02	0.02	0.06	0.02	0.06
5	odstranitve z dela	0.02	0.01	0.02	0.01	0.02	0.03	0.02	0.04	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
6	prazniki	6.65	—	0.02	—	6.75	—	6.62	0.01	—	—	6.96	0.45	2.32
7	letni dopusti	1.62	1.38	1.50	1.68	2.53	3.92	11.90	12.53	6.26	4.40	2.34	4.10	4.65
8	nezmožnost za delo do 7 dni	1.78	1.79	1.74	1.71	1.62	1.68	1.45	1.57	1.83	4.78	2.12	1.77	2.00
9	plačani izostanki	0.12	0.12	0.08	0.07	0.13	0.20	0.15	0.11	0.16	0.11	0.10	0.09	0.12
10	vojaške in državljanske dolžnosti	0.01	0.04	0.05	0.08	0.12	0.25	1.18	0.18	0.25	0.21	0.07	0.07	0.13
11	doječe matere — porodniški dopusti	0.54	0.53	0.53	0.52	0.51	0.57	0.56	0.59	0.69	0.65	0.61	0.62	0.58
12	nezmožnost za delo nad 7 dni	3.13	3.22	3.20	3.22	3.35	3.36	3.00	2.88	2.93	3.60	3.12	3.08	3.17
13	neplačani izostanki: opravičeni	0.24	0.25	0.25	0.25	0.30	0.34	0.32	0.34	0.36	0.35	0.30	0.32	0.32
14	neopravičeni	0.05	0.06	0.06	0.05	0.05	0.07	0.07	0.08	0.07	0.04	0.04	0.06	0.06

Tabela 4

ODSTOTEK DELOVNIH UR PO UČINKU OD VSEH DEJANSKO OPRAVLJENIH UR V LETU 1957

Panoga	jan.	febr.	marec	april	maj	junij	julij	avgust	sept.	okt.	nov.	dec.	1957
111	2.8	2.0	3.0	3.6	3.2	3.3	2.4	2.9	3.0	2.7	2.7	2.8	2.8
112	46.4	47.2	50.2	48.8	49.0	54.0	52.8	51.0	51.7	47.7	49.5	47.3	49.6
115	1.7	54.8	51.6	1.7	53.5	22.5	8.3	1.9	1.7	51.9	51.8	53.8	29.2
116	24.4	24.4	26.4	26.6	26.5	26.4	29.7	30.2	30.0	31.2	29.7	32.0	28.4
117	40.0	40.9	42.2	42.6	43.8	43.1	40.9	41.6	43.3	46.3	44.0	44.2	42.9
119	14.5	16.0	17.0	17.3	18.0	17.1	17.7	19.6	19.3	19.1	20.8	21.4	18.2
120	31.6	31.2	39.4	31.8	37.2	36.6	40.5	37.5	36.2	34.4	31.0	37.0	35.4
121	43.7	43.2	42.0	45.8	50.9	54.2	54.5	54.6	51.4	43.0	42.5	43.1	48.0
122	45.1	47.5	49.0	46.0	46.0	45.9	44.2	38.3	46.0	46.2	45.5	44.6	45.2
123	68.5	68.1	71.0	70.0	70.5	69.0	70.9	65.1	67.3	69.6	70.5	71.6	69.4
124	56.3	56.5	56.5	57.5	58.1	57.5	51.2	65.0	68.2	57.2	56.7	51.1	56.4
125	60.5	61.8	63.2	63.0	62.2	62.0	61.0	64.0	63.8	63.8	62.3	59.1	62.2
127	34.3	36.0	29.6	33.1	31.7	33.2	32.6	31.4	35.5	31.6	34.8	34.6	32.8
128	58.4	59.2	58.5	56.3	57.4	58.3	58.4	57.7	60.1	60.0	60.4	59.3	58.5
129	56.0	55.0	54.2	54.6	54.2	58.1	56.3	57.5	56.8	58.5	58.6	58.4	56.5
130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	42.8	44.0	44.8	44.1	45.2	45.0	43.0	43.2	45.4	45.5	44.6	44.9	44.4

Tabela 4 a

ODSTOTEK IZPOLNITVE NORM ZA VSO DEJAVNOST GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ V LETU 1957

	jan.	febr.	marec	april	maj	junij	julij	julij	avgust	sept.	okt.	nov.	dec.	1957
111	113.8	116.1	110.2	113.3	117.8	113.5	112.6	114.7	113.9	111.7	112.0	112.8	113.5
112	106.5	108.1	113.4	113.1	111.9	111.0	108.5	111.7	111.5	110.2	110.4	112.1	110.7
115	199.5	108.2	106.1	205.1	109.4	119.8	124.9	197.7	173.9	107.3	114.7	113.1	140.0
116	108.2	109.7	112.4	114.9	115.6	114.5	118.2	116.0	119.9	119.8	116.5	121.9	115.6
117	113.4	116.2	115.9	117.5	116.8	118.6	118.4	117.3	118.0	119.3	120.0	117.6	117.4
119	109.2	107.3	107.7	107.5	111.8	109.9	107.0	106.1	109.1	111.2	114.1	115.5	113.8
120	115.6	120.5	116.7	118.5	121.7	121.1	120.5	121.9	124.9	124.8	123.5	123.7	112.4
121	115.9	115.7	118.4	115.2	117.6	120.7	119.7	117.2	118.2	120.2	119.4	159.9	121.5
122	117.7	119.4	118.9	120.3	121.8	122.2	122.4	120.5	120.6	121.6	121.5	123.2	124.1
123	115.7	117.2	117.6	116.9	115.8	117.3	116.5	119.3	119.0	118.0	117.6	119.6	117.5
124	109.6	111.6	109.9	111.3	111.6	110.5	108.9	111.3	112.0	113.9	114.0	113.2	111.4
125	106.7	106.2	108.1	108.9	109.9	112.1	111.8	114.8	115.3	114.7	114.9	108.9	111.2
127	108.0	110.0	110.4	110.0	112.8	111.2	113.9	114.9	113.0	113.6	112.6	113.8	112.0
128	108.9	111.0	112.5	113.0	110.1	112.2	109.3	111.0	112.8	115.9	112.7	113.1	111.8
129	114.4	111.1	109.8	115.8	115.6	113.8	115.8	117.7	115.6	118.7	118.7	123.4	115.8
130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	112.0	113.6	113.6	114.6	115.0	115.6	115.2	115.4	116.1	117.2	117.0	119.8	115.4

Tabela 5

ODSTOTEK ŠTEVILA NADUR OD VSEH DEJANSKO OPRAVLJENIH UR V LETU 1957

Panoga	januar	februar	marec	april	maj	junij	julij	avgust	sept.	okt.	nov.	dec.	1957
111	10.9	7.5	11.3	5.7	9.5	9.3	16.5	11.0	11.4	6.7	9.2	11.2	9.9
112	7.4	9.8	9.0	8.6	8.8	10.5	9.4	8.3	8.8	7.7	10.9	9.6	9.1
115	10.6	7.7	9.2	6.8	11.8	11.4	14.4	17.4	10.0	11.2	14.0	12.9	11.6
116	2.6	2.9	2.5	3.0	2.9	2.8	2.8	2.4	2.8	3.1	3.5	3.7	2.9
117	5.1	5.9	5.4	6.0	6.7	7.2	7.5	7.4	8.2	6.6	6.9	7.7	6.7
119	4.1	5.2	4.2	5.0	4.6	5.2	4.4	4.7	4.1	4.5	4.7	6.0	4.8
120	4.5	5.3	4.5	3.4	5.2	6.3	6.5	5.6	6.1	5.6	7.6	7.5	5.7
121	5.4	5.0	6.0	4.6	5.8	6.3	6.8	7.0	7.1	6.4	7.5	6.3	6.2
122	2.3	2.5	2.0	2.0	2.1	1.6	3.1	3.2	3.6	3.7	3.1	3.5	2.7
123	7.4	7.3	7.9	7.6	7.5	8.3	9.0	11.1	12.1	9.2	8.7	9.1	8.7
124	2.5	1.7	1.8	1.3	1.6	1.5	1.9	1.9	1.9	2.1	2.2	2.4	1.8
125	4.7	5.9	7.3	6.7	7.3	3.9	7.3	7.0	7.1	7.9	9.1	11.0	7.2
127	6.4	5.0	3.0	4.1	6.8	5.8	8.2	9.7	9.1	8.9	10.5	9.7	7.3
128	5.6	6.3	5.1	4.3	6.0	5.6	7.5	7.9	7.1	7.9	8.7	8.9	6.8
129	0.6	0.5	1.0	0.7	0.9	0.6	0.8	0.5	0.6	0.6	0.3	0.2	0.6
130	4.3	1.4	1.0	7.6	11.8	19.1	16.5	11.5	17.4	13.9	11.0	13.4	11.1
1	4.5	4.4	4.3	4.1	4.8	4.7	5.6	5.5	5.7	5.3	5.7	6.2	5.1

V pogledu plač za nadurno delo prikazujemo v tem poročilu le plače za dejansko opravljene ure v rednem in nadurnem delu z doplačili za nadurno delo in nočno delo ter plače za dejansko opravljene ure v rednem in nadurnem delu brez doplačil za nadurno in nočno delo. Iz priloženih tabel in že navedenih podatkov o gibanju plač izhaja, da so v letu 1957 znašala doplačila za nadurno in nočno delo 136,316.000 dinarjev. Z drugimi besedami povedano so se zaradi doplačil za nadurno in nočno delo povečale plače povprečno za 2,94%. Ker se je nadurno in nočno delo različno opravljalo, je tudi odstotek povečanja plač različen po posameznih strokah: največji je v industriji barvnih kovin 6,64, sledi filmska 6,32, proizvodnja in predelava premoga 5,59, papirnata in celulozna 5,14, proizvodnja in razdeljevanje električne energije 5,01, živilska 3,94, grafična 3,88, kovinska 3,83, industrija usnja in obutve 3,32, industrija gradbenega materiala 3,32, kemična 3,11, elektroindustrija 2,80, industrija nekovin 1,80, lesna 1,43, tekstilna 1,41 in tobačna 0,37%.

Tajništvo za delo v pogledu nadurnega dela ni imelo posebne pristojnosti. Gospodarske organizacije so pošiljale tromesečna poročila o opravljenih nadurah, toda glede na kasno dostavljanje le-ta niso imela kakega pomena.

f) Premije:

Po določbah uredbe o plačah delavcev v gospodarskih organizacijah je bilo dolžno sprejeti premijske pravilnike 524 gospodarskih organizacij. Sprejete pravilnike so morale dostavljati v enem izvodu Tajništvu za delo. Skupaj je dostavilo premijske pravilnike 439 gospodarskih organizacij ali 84%. To pa ne pomeni, da ostale gospodarske organizacije niso sprejele premijskih pravilnikov, kajti ugotovljenih je dosti primerov, ko so podjetja sprejela premijske pravilnike, a jih niso dostavila niti občini niti okraju. Lahko računamo tedaj, da je uveljavilo premijski sistem 95% gospodarskih organizacij.

Pri izdelavi premijskih pravilnikov pa so se pojavile težave in zelo različna gledanja zlasti na premijske osnove in širino premijskih upravičencev. Priporočalo se je gospodarskim organizacijam postopno uveljavljanje premijskega sistema, pri čemer naj bi prehajalo iz v praksi preizkušenih kriterijev na nove osnove. Sprva je bil v tem pogledu dosežen določen uspeh. Izključeno pa je bilo kakršnokoli vplivanje na gospodarske organizacije o tej stvari po tem, ko so razna strokovna združenja ustvarila podjetjem vzorčne premijske pravilnike in ko so razni drugi organi oziroma organizacije izdale razne priročnike. Izdani priročniki niso vsebovali vedno kriterijev, ki bi bili v skladu s smotrom uvajanja premijskega nagrajevanja in so povzročali še različnejše poglede na stimulativnost premij v gospodarskih organizacijah.

Pregledano je bilo preko 300 premijskih pravilnikov in jih ob prenosu pristojnosti na organe občin 1. julija 1957 odstopilo opremljene s pripombami občinam. Tudi tu je omeniti, da so bile občine dokaj nerazpoložene do revizij premijskih pravilnikov, ter je bilo v nekaj primerih stališče občinskih organov nasprotno predlogu za revizijo.

Do 1. julija 1957 je Tajništvo za delo izdalo 27 odločb za revizijo premijskih pravilnikov, od 1. julija leta 1957 naprej pa do konca leta občine 89, tako da je bilo odrejenih 116 revizij.

Po podatkih je 136 industrijskih gospodarskih podjetij izplačalo v l. 1957 premije v znesku 132,855.000 dinarjev. Izplačani znesek predstavlja 2,79% premij od skupno izplačanih plač po tarifnih postavkah za dejansko opravljeno delo z doplačili za nadurno in nočno delo. Razmerje izplačanih premij do skupno izplačanih plač znaša po posameznih strokah v odstotkih: tobačna industrija 7,80, proizvodnja in razdeljevanje električne energije 4,45, industrija barvnih kovin 3,90, tekstilna 3,90, kemična 3,84, grafična 3,38, papirna in celulozna 3,14, elektroindustrija 2,73, kovinska 2,56, industrija gradbenega materiala 2,33, industrija usnja in obutve 2,25, premogovna industrija 2,21, živilska 1,85, industrija nekovinskih rudnin 1,83, lesna 1,50%. Najvišji odstotek premij je tedaj v tobačni industriji, v filmski pa se premije niso izplačevale.

(Glej tabelo 6.)

V letu 1956 je bilo izplačanih premij v znesku 1,41% od skupno izplačanih plač za redno, nadurno in nočno delo, v letu 1955 pa 0,5%, tedaj v letu 1957 za 1,38% več kakor 1956 ali z indeksom 197. V pogledu notranjih razmerij višine premij v industrijskih podjetjih je bilo ugotovljeno občutno nesorazmerje.

g) Izplačevanje plač nad plačami po tarifnih postavkah:

Nad plačami po tarifnih postavkah je bilo izplačanih 461,165.000 dinarjev plač, ali 9,73% od vseh izplačanih plač za dejansko opravljeno delo z doplačili za nadurno delo in nočno delo (primerjava: ena mesečna plača = 8,3% letnega zaslužka).

Največ je bilo izplačanih v tobačni industriji s 30,75%, najmanj pa v filmski z 1,30%. Po ostalih strokah je stanje naslednje: papirnata in celulozna 15,65%, industrija barvnih kovin 14,40%, tekstilna 13,82%, industrija gradbenega materiala 12,30%, grafična 11,20%, proizvodnja in predelava električne energije 10,52%, premogovna industrija 9,38%, kemična 9,20%, kovinska 8,81%, elektroindustrija 8,37, živilska 8,35%, industrija nekovin 8,22% in lesna 6,14%.

(Glej tabelo 7.)

V letu 1956 je bilo izplačanih plač iz dobička v višini 7,7% od skupnih plač, v letu 1955 pa 4,6%. Nasproti letu 1956 so torej tovrstne plače narasle za 2,03% (v primerjavi s 1955 pa za 3,13%) od skupnih plač, pri čemer pa moramo upoštevati povečanje skupnih plač (131%).

Če zberemo nekatere spodaj obdelane podatke in jih primerjamo z letom 1956 ter izrazimo povečanje v letu 1957 z indeksom 100, je povprečno število zaposlenih 114, število dejansko opravljenih delovnih ur 105, izplačane plače 131, povprečna plača 131, premije 197 in plače iznad tarifnih postavk 127.

h) Plače, premije in plače iznad tarifnih postavk v ostalih panogah:

Kmetijstvo. Če računamo, da je 1086 zaposlenih v 25 gospodarskih organizacijah dejansko opravilo 3,212.785 delovnih ur, za katere je bilo izplačanih 153,529.000 din, ugotovimo, da znaša povprečna plača za dejansko opravljeno delovno uro 47.79 din. V letu 1956 je znašala povprečna plača 40,51 din kar pomeni povečanje v letu 1957 za 18%.

Premij je bilo izplačanih za 0,40% od skupno izplačanih plač. Nad tarifnimi postavkami so izplačali plače v višini 1,50% od skupno izplačanih plač za dejansko opravljene ure. Nasproti letu 1956 se je izplačilo premij in plač nad tarifnimi postavkami povečalo za 1,16%.

Gozdarstvo. V štirih zajetih gospodarskih organizacijah je 1542 zaposlenih opravilo 3,522.569 delovnih

Tabela 6

PREMIJE IN PLAČE NAD PLAČAMI PO TARIFNIH POSTAVKAH V RAZMERJU DO PLAČ ZA DEJANSKO OPRAVLJENO DELO V LETU 1957

Panoga	Zajete gosp. org. 31/12	Plače po tarifnih postavkah za dej. opravljeno delo z dopl. za nadurno in nočno delo (000)	Premije		Plače nad plačami po tarifnih postavkah	
			Znesek (000)	% %	Znesek (000)	% %
a	1	2	3	4	5	6
111	4	135.025	6.016	4.45	14.220	10.52
112	1	137.223	3.028	2.21	12.879	9.38
115	1	31.423	1.229	3.90	4.539	14.40
116	5	156.099	2.856	1.83	12.831	8.22
117	19	993.133	25.555	2.56	87.573	8.81
119	7	474.096	12.962	2.73	39.658	8.37
120	11	222.568	8.545	3.84	20.481	9.20
121	11	191.560	4.452	2.33	23.503	12.30
122	18	673.797	10.093	1.50	41.394	6.14
123	3	188.749	5.939	3.14	29.447	15.65
124	21	740.243	28.999	3.90	102.058	13.82
125	7	299.609	6.722	2.25	9.743	3.26
127	13	191.116	3.536	1.85	15.973	8.35
128	11	213.129	7.201	3.38	23.921	11.20
129	1	73.281	5.722	7.80	22.593	30.75
130	3	27.184	—	—	352	1.30
1	136	4,748.235	132.855	2.79	461.165	9.73

Tabela 7

OPRAVLJENE URE, IZPLAČANE PLAČE, PREMIJE IN PLAČE NAD TARIFNIMI POSTAVKAMI ZA LETO 1957

Panoga	Število zajetih g. org.	Število zaposl. 31/12	Število dej. opr. del. ur	Plače za dej. delo (v 000)	Povprečne plače za dej. d. uro	Premije		Plače nad pl. po t. p.	
						znesek (000)	%	znesek (000)	%
Kmetijstvo	25	1.086	3,212.785	153.529	47.79	62	0.40	2.318	1.50
Gozdarstvo	4	1.542	3,552.569	190.942	53.74	830	0.43	7.298	3.82
Gradbeništvo	29	11.277	26,821.727	2.058.295	76.71	21.289	1.03	123.929	6.02
Promet	18	3.949	8,549.101	511.554	59.46	5.463	1.06	35.556	6.90
Notranja trgovina	69	3.799	8,471.483	503.179	59.40	23.391	4.63	125.892	25.02
Zunanja trgovina	28	2.632	5,581.011	396.092	71.00	15.038	3.80	62.722	15.85
Časopisno založništvo in ostala trgovina	12	1.567	3,428.682	253.266	73.00	7.969	3.15	34.367	13.60
Gostinstvo	10	667	1,583.083	81.947	51.70	1.356	1.65	15.191	18.50
Komunala	6	666	1,596.881	91.347	61.60	7.569	7.70	4.171	4.24
Obrt	23	1.763	4,019.718	237.898	59.21	2.280	0.96	21.657	9.12

ur, za katere je bilo izplačanih 190,942.000 din. Povprečna plača znaša 53,74 din, v letu 1956 pa je znašala 46,41 din, torej se je povečala za 15,79%. Premij so izplačali v višini 0,43% od skupno izplačanih plač za dejansko opravljene ure, plač nad tarifnimi postavkami pa v višini 3,82% od skupnih plač za dejansko opravljene ure. Nasproti letu 1956 so se tovrstna izplačila povečala za 3,35%.

Gradbeništvo. V 29 zajetih gospodarskih organizacijah je 11,277 zaposlenih dejansko opravilo 26,821.727 delovnih ur. Izplačanih plač zanje je bilo 2,058.295.000 din, ter znaša povprečna plača za dejansko opravljeno uro v rednem in nadurnem delu 76,71 din, kar pomeni v primerjavi z letom 1956 povečanje za 54,78%.

Premij je bilo izplačanih v višini 1,03%, plač nad tarifnimi postavkami pa v višini 6,02% od skupno izplačanih plač za dejansko opravljene ure. Tovrstna izplačila skupaj so v primerjavi z letom 1956 porasla za 1,25%.

Promet. V 18 zajetih gospodarskih organizacijah je 3949 zaposlenih opravilo 8,549.101 delovno uro. Upoštevaje izplačane plače v znesku 511,544.000 din znaša povprečna plača za dejansko opravljeno uro 59,46 dinarja. V letu 1956 je znašala povprečna plača 48,30 din in se je tedaj povečala v letu 1957 za 23,10%.

Premij je bilo izplačanih v višini 1,06%, plač iznad tarifnih postavk pa v višini 6,9% od skupno izplačanih plač za redno in nadurno delo. Skupna izplačila premij in plač iznad tarifnih postavk so se v primerjavi z letom 1956 povečala za 4,56%.

Notranja trgovina. V 69 zajetih gospodarskih organizacijah je 3,799 zaposlenih dejansko opravilo 8,471.483 delovnih ur, za katere je bilo izplačanih 503,179.000 din. Povprečna plača znaša 49.40 din. V primerjavi z letom 1956 se je povprečna plača povečala za 14,62%, pri čemer pripominjamo, da je bila v letu 1956 povprečna plača za vso trgovino skupaj 51,82 dinarja.

Dokaj velika so izplačila premij, ki znašajo 4,63% od skupnih plač za dejansko opravljene ure, zlasti če primerjamo industrijo, kjer znese povprečje 2,79%.

Plač iznad tarifnih postavk je bilo izplačanih v višini 25,02% od skupnih plač, kar pomeni povprečno več kot 3 mesečne plače.

Zunanja trgovina. V 28 gospodarskih organizacijah je 2632 zaposlenih opravilo 5,581.011 delovnih ur, plače zanje pa znašajo 396,092.000 dinarjev. Povprečna plača znaša 71 dinarjev. Če le-to primerjamo s povprečno plačo za vso trgovino v letu 1956, ki znaša 51,82 din, se je povprečna plača v zunanji trgovini povečala v letu 1957 za 37,0%.

Premij je bilo izplačanih v višini 3,80% od skupno izplačanih plač za dejansko opravljene delovne ure, plač iznad tarifnih postavk pa v višini 15,85 od skupnih plač ali povprečno nekaj manj kot 2 mesečni plači.

Časopisno založništvo in ostala trgovina. V 12 zajetih gospodarskih organizacijah je 1567 zaposlenih opravilo 3,428.682 delovnih ur, za katere je bilo izplačanih 253,266.000 dinarjev, povprečna plača znaša 73,80 din in predstavlja po višini drugo najvišje povprečje plač (za gradbeništvom). V primerjavi z letom 1956 se je povečala za 42,4%.

Premij je bilo izplačanih v višini 3,15% od skupno izplačanih plač za dejansko opravljene ure, plač nad tarifnimi postavkami pa v višini 13,60% od skupnih plač.

Gostinstvo. V 10 zajetih gospodarskih organizacijah je 667 zaposlenih opravilo 1,583.083 delovnih ur, za katere je bilo izplačanih 81,947.000 din plač. Povprečna plača je 51,70 din. Ker je leta 1956 le-ta znašala 48,92 din, pomeni, da se je v letu 1957 povečala le za 5,68%.

Premij je bilo izplačanih v višini 1,65% od izplačanih plač za dejansko opravljene delovne ure, plač iznad tarifnih postavk pa v višini 18,50% od skupnih plač.

Komunala. V 6 zajetih gospodarskih organizacijah je 666 zaposlenih opravilo 1,596.881 delovnih ur, za katere je bilo izplačanih 98.347.000 dinarjev plač. Povprečna plača znaša 6160 din. Premij je bilo izplačanih v višini 7,70% od vseh izplačanih plač za dejansko opravljene delovne ure. Pri tem pripominjamo, da gre pretežni del na račun ECZ, medtem ko so v ostalih podjetjih te panoge premije neznatne. Plač iznad tarifnih postavk je bilo izplačanih v višini 4,24% od skupnih plač za dejansko opravljene ure, ali približno polovico mesečne plače.

Obrt. V 23 zajetih gospodarskih organizacijah je 1733 zaposlenih opravilo 4,019.718 delovnih ur, za katere je bilo izplačanih 237,898.000 dinarjev. Povprečna plača znaša 59,21 din in se je v primerjavi s povprečno plačo preteklega leta povečala za 19,51%.

Premij je bilo izplačanih 0,96% od izplačanih plač za dejansko opravljene ure, plač iznad tarifnih postavk pa v višini 9,12% od skupno izplačanih plač za opravljene ure.

i) Analitična ocena delovnih mest:

Važen činitelj pri pravilnem nagrajevanju in izboljšanju organizacije dela in tehnološkega postopka v proizvodnji v gospodarskih organizacijah je analitična ocena delovnih mest po enotni metodi. To ocenitev so po predpisu Zveznega izvršnega sveta zavezane izvesti industrijske gospodarske organizacije (prvo fazo tudi prometne in gradbene). Izvedena bi morala biti do 31. oktobra 1957, vendar do roka ni bila izvedena in še sedaj ni. V zvezi s to akcijo je nastopila vrsta težav. Predvsem so zvezni organi zelo pozno izdali navodila, poleg tega so nekatera izšla kot priloga k Uradnemu listu, ki so jo podjetja morala posebej naročati. Posamezna združenja so dajala podjetjem svoje stroke interna navodila, ki niso bila v posameznih strokah različna. Gospodarske organizacije so sprva resno pristopile k popisu delovnih mest. Pri tem so se mnoge napačno usmerile na obstoječa delovna mesta v tarifnem pravilniku, namesto da bi se vživela v tehnološki postopek proizvodnje, ga proučile in iskale v njem izboljšave, ki bi omogočale izboljšanje organizacije dela, odkrile notranje rezerve, povečale ekonomičnost poslovanja ter nasploh postavile čimbolj dognano shemo podjetja.

V drugi fazi analitične ocene, ki obsega analizo zahtev delovnega mesta in stopnjevanje, so gospodarske organizacije precej popustile na tem delu. Res je bilo to v času, ko v podjetjih v največji meri izkoriščajo letni dopust, toda zainteresiranost za analitično ocenitev delovnih mest ne bi smela popustiti. Brez dvoma so dokaj pripomogla k temu strokovna združenja, ki so se v tej fazi skoraj popolnoma odrekla in gospodarske organizacije od njih niso imele več pomoči, ki bi bila na konkretnih primerih ravno v tem času potrebna. V zvezi z analitično oceno so se pojavljala mnenja, da bodo z njo uspeli le povečati plače. Zato so ponekod tudi nerealno analizirali zahteve, ker so pač hoteli doseči čim večje število točk. Gospodarske organizacije so tudi različno tolmačile poedine zahteve. Precej težav nastopa pri zahtevi o šolskem znanju, spretnosti ter vsej skupini pod B: odgovornost. Marsikje niso razčiščeni pojmi o delovnem mestu. Zato gledajo tam bolj človeka kot delovno mesto, rezultat te nejasnosti pa je, da analitična ocena pokaže mnogo višje število delovnih mest. Težave dela tudi določanje odnosa med osnovno in postransko dejavnostjo ter osnovno dejavnostjo in administrativnim delom. Ponekod se uveljavlja težnja za čimbolišo oceno osnovne dejavnosti in čim nižjo postransko, ponekod pa obratno. Ugotavlja se, da so orientacijski primeri, ki so izšli v prilogi Uradnega lista, pomanjkljivi in v dosti primerih neuporabni za sedanjo stopnjo organizacije proizvodnega procesa. To povzroča podjetjem precejšnje težave, ker jih ne morejo posnemati. Orientacijski primeri, ki so jih dala nekatera združenja gospodarskim organizacijam, so predvsem po zahtevku znanja, spretnosti in odgovornosti precej različni.

Potek analitične ocene je spremljal, evidentiral mesečno stanje, zbiral, zbiral problematiko ter o vsem obveščal republiški organ za delo. V decembru so bila organizirana skupna posvetovanja z gospodarskimi organizacijami posameznih strok, na katerih so se uspešno razčistile razne nejasnosti in vskladila posamezna gledanja in stališča.

Za izvajanje analitične ocene delovnih mest so gospodarske organizacije imenovale komisije, katere naj bi bile po danih navodilih sestavljene iz zadevnih strokovnjakov, organa delavskega samoupravljanja in zastopnikov sindikalne organizacije. Med potekom je bilo v dokajšnji meri opaziti, da kolektivi niso bili dovolj seznanjeni z name-

nom in pomenom ocenjevanja delovnih mest. V nekaterih primerih so to delo prepustili kar uslužbencem uprave. V komisijah po podjetjih dela 997 ljudi, od teh pa jih dela 446 izklučno na analitični oceni delovnih mest. Zaradi težav, nejasnosti in napačnih prijemov v začetku ocenitve, so v mnogih primerih vršili obsežne korekture, ponekod pa so pričeli z analitično ocenitvijo povsem iznova.

3. Strokovno izobraževanje delavskih kadrov:

V letu 1957 je bilo pred izpitnimi komisijami opravljenih 1748 izpitov za kvalificirane delavce in 412 za visokokvalificirane. Od opravljenih izpitov odpade na kandidate iz področja ljubljanskega okraja 1249 kvalificiranih in 309 visoko kvalificiranih. To pomeni, da je od kandidatov, ki so pred našimi izpitnimi komisijami položili izpite, 29 % kandidatov za kvalificirane in 25 % za visoko kvalificirane delavce iz ostalih krajev.

Če primerjamo število opravljenih izpitov za kvalificirane in visokokvalificirane delavce z opravljenimi izpiti v letu 1956, vidimo, da je v letu 1957 opravilo za stopnjo kvalifikacije 311 ali 21.7 % več od prejšnjega leta in za visoko kvalifikacijo 65 ali 18 % več. Ta podatek kaže na naraščajoče stremljenje za strokovnim izobraževanjem in težnjo za pridobivanje kvalifikacije.

Po posameznih strokah je bilo opravljenih sledeče število izpitov za kvalificiranega delavca: gradbena 479, kovinska 332, prometna 237, gozdraska 131, elektrotehnična 105, kmetijska 77, rudarska 71, tekstilna 68, usnjarska 59, grafična 46, lesnopredelovalna 42, kemična 35, papirniška 34, živilska 15, tehnična stroka elektrozvez 15 in gostinska 2. Pri izpitih za visoko kvalifikacijo pa si posamezne stroke slede: prometna 129, kovinska 89, elektrotehnična 73, gradbena 37, usnjarska 28, papirniška 19, grafična 15, tehnična stroka elektrozvez 8, lesno predelovalna 7, tekstilna 4 in živilska 3. Pred izpitno komisijo pri Okrajni obrtni zbornici je opravilo izpite za pomočnike 1096 kandidatov, 66 pa jih je padlo. Od opravljenih jih odpade 781 na družbeni sektor (329 moških in 452 žensk), 315 pa na privatni sektor (110 moških in 205 žensk). Mojstrski izpit je opravilo 288 kandidatov, 36 pa jih je padlo ali odstopilo od izpita.

Pereče je vprašanje dvotirnega sistema kvalificiranja strokovnih kadrov. Medtem ko se za obrtnega mojstra lahko polaga izpit že po štirih letih po opravljenem pomočniškem izpitu, mora biti kandidat za opravljanje izpita za visoko kvalifikacijo v industriji 7 let v stažu kvalificiranega delavca.

Za pridobitev večjega strokovnega znanja prirejajo zlasti večja podjetja pogosto tečaje iz strokovnega in teoretičnega dela. Nekoliko ježje je to organizirati v manjših podjetjih.

Stanje vajencev v gospodarstvu:

Posebno pozornost je treba posvetiti nedoletnikom, ki niso v delovnem ampak v vajeniškem razmerju. Po statističnih podatkih je ugotovljeno, da so delodajalci nad svojimi vajenci napravili največ prekrškov zaradi prekomernega zaposlovanja. Privatni obrtniki pa poleg tega mnogo grešijo tudi v tem, da vajence pošiljajo na dela, ki ne spadajo v dejavnost obrti, katere se uči. Nekaj kršitev je bilo zaradi nepravočasne sklenitve učne pogodbe, nepravočasnih prijav vajencev vajeniški šoli, koriščenja letnih in zimskih počitnic.

Tabela 8

GOSPODARSKE ORGANIZACIJE, DELAVCI IN USLUŽBENCI TER VAJENCI V LETU 1957

Šifra	Naziv	Število gosp. org.	Povprečno število delavcev in uslužb.	%	Povprečno število vajencev	% vajencev nasproti številu zaposlenih delavcev in uslužbencev
111	Proizvodnja in razdel. elektr. energije	4	815	2.28	36	4.42
112	Proizvodnja in predelava premoga	1	795	2.22	16	2.01
115	Barvasta metalurgija	1	224	0.63	1	0.45
116	Proizvodnja in predelava nekov. rudnin	5	1.126	3.14	16	1.42
117	Kovinska industrija	19	6.427	17.85	218	3.39
119	Elektro industrija	7	3.664	10.13	181	4.93
120	Kemična industrija	11	1.542	4.29	9	0.58
121	Industrija gradbenega materiala	11	1.450	4.09	9	0.62
122	Lesna industrija	18	5.663	15.76	121	2.14
123	Industrija papirja in celuloze	3	1.320	3.68	31	2.35
124	Tekstilna industrija	21	6.676	18.52	137	2.05
125	Industrija usnja in obutve	7	2.230	6.25	96	4.30
127	Živilska industrija	13	1.478	4.13	22	1.49
128	Grafična industrija	11	1.635	4.55	61	3.73
129	Tobačna industrija	1	737	2.06	5	0.68
130	Filmska industrija	3	152	0.42	—	—
1	Industrija in rudarstvo skupaj:	136	35.934	100.00	959	2.67

V obdobju do konca septembra je zajetih 138 gospodarskih organizacij. Z oktobrom so se Opekarne Grad Ljubljana združile z »Ljubljanskimi opekarnami« Ljubljana in Mlinska industrija Ljubljana s trgovskim podjetjem »Žito-Moka« Ljubljana.

4. Delovni odnosi:

V letu 1957 je bilo obravnavano na prvi stopnji 1258 raznovrstnih zadev iz delovnih odnosov. Omeniti je 368 zadev glede nezakonitih odpovedi (191 delavcev, 133 delavk, 19 uslužbencev, 25 uslužbenk), sporov zaradi neplačanega dela 158 primerov (nadurno delo 97), nočno delo 46, nedeljsko delo 6, delo na državni praznik 9, neodobrenih ali neplačanih letnih dopustov 124, nepriznanih pravic ob odhodu na orožne vaje ali kadrovski rok 87, nepravilnosti pri izplačevanju plač 90, zaščita nosečih in doječih mater 65, zaščita učenev v gospodarstvu 47, zaščita invalidov 11, nepravilno razporejanje glede na kvalifikacijo 36, kolektivne pogodbe 7, pomanjkljivost pravil 4.

Iz podatkov je razvidno, da nastane delovni spor relativno največkrat zaradi nezakonitih dejanj. V tem pogledu je treba poudariti, da se nepravilnosti dogajajo tudi v gospodarskih organizacijah, ki imajo sicer urejeno personalno službo in dober uslužbenski kader. Omeniti pa je tudi objektivno okolnost, da je namreč delavska zakonodaja silno zastarela (do izida zakonov o delovnih razmerjih) in dotedanji predpisi niso več odgovarjali vsebini in stopnji razvoja.

V pogledu odpovedovanja delovnega razmerja je omeniti tudi navajanje nestvarnih odpovednih razlogov. Mnogokrat navedejo enostavno reorganizacijo dela, višek delovne sile ali zmanjšanje dela. V resnici pa so k odpovedi vodili čisto drugi momenti, bodisi nezadostno zalaganje pri delu, slab odnos do dela, nedisciplina, ali pa je bilo nekoga odstraniti za to, da bi na njegovo mesto prišel drugi. Pri navajanju takih razlogov so računali, da ne bo prišlo do pritožbe s strani delavcev in da bodo le-ti padli v breme Biroja za posredovanje dela. Smatramo, da bi morale biti navedbe odpovednih razlogov take, da odgovarjajo dejanskemu stanju.

Novi zakon o delovnih razmerjih je vnesel precejšen red v delavsko zakonodajo. Z novimi organi za reševanje sporov in obravnavanje disciplinskih prestopkov pa bo zadevno poslovanje v gospodarskih organizacijah tudi zakonito in boljše kot doslej. Za preteklo obdobje velja vsekakor ugotovitev, da so bili delavci premalo seznanjeni s svojimi pravicami in dolžnostmi, zato so podjetja dolžna s tem seznanjati svoje zaposlene med trajanjem in prenehanjem delovnega razmerja.

PRENOS POSLOV NA OBČINE IN ORGANE ZA DELO V OBČINAH

Tajništvo za delo je bilo do 1. julija 1957 prvostopni organ v upravnih zadevah iz področja plač, strokovnih kadrov in delovnih odnosov. Z uredbo o plačah delavcev v gospodarskih organizacijah pa so s 1. januarjem omenjene zadeve prešle v pristojnost občinskih organov za delo. Po sklepu Sveta za delo je Tajništvo za delo preneslo navedene pristojnosti že 1. junija 1957 na občine in predstavlja v teh zadevah drugostopni organ (upravni). Tudi v pogledu inšpekcije službe so bili pooblaščeni za opravljanje inšpekcijskih poslov občinski ljudski odbori.

Pri razvijanju zadevne službe in utrjevanju organov za delo v upravah občinskih ljudskih odborov se pojavljajo težave predvsem v pogledu kadrov, zlasti v izvenljubljanskih občinah.

Zaradi čedalje večje borbe za povečanje proizvodnje, povečane produktivnosti dela in zboljšanja pogojev dela ter povečanja življenjske ravni postaja tudi pomen in vloga organov za delo čedalje večja. V tej obsežni problematiki in delikatni materiji, ki sega neposredno v proizvodnjo in obravnava osnovni element proizvajalnih sil družbe — človeka, je čedalje večja tudi odgovornost okrajnih in občinskih organov za delo.

INSPEKTORAT DELA

I. Splošno

Z razvojem družbenega upravljanja po naših kolektivih prihaja vse bolj do izraza zanimanje za izboljšanje higienskih in tehničnih varnostnih prilik ter delovnih pogojev. Vzporedno z razvojem družbeno proizvajalnih sil se razvija tudi vedno večji smisel za zaščito dela med državljani. S podporo naših oblastvenih organov in razumevanjem od strani predstavnikov našega komunalnega sistema prehajamo v pogledu higiensko tehnične zaščite med vzgledne zastopnike našega delovnega življenja. Viden napredek, ki je zopet zabeležen v izboljšanju delovnih pogojev zaposlenih je samo dokaz naših vplivov — uspehov na tem področju humanega dela. Naši pozitivni zakonski predpisi pa so jamstvo za večji in lepši napredek na bojišču za dostojen delovni standard našega delovnega človeka.

Z Zakonom o delovnih razmerjih uzakonjeno poglavje o higiensko tehničnemu varstvu pri delu je nov dokaz, da bo ta smer še napredovala in zasluži še nadalje vso pozornost.

Ko imamo namen na splošno prikazati uspehe na tem področju, smatramo za potrebno, da spregovorimo nekaj tudi o naših neuspehih. V prvi vrsti bi želeli poudariti, da bi bili naši uspehi nedvomno vidnejši, če bi za higiensko tehnično zaščito bila odrejena večja denarna sredstva iz dohodkov gospodarskih organizacij. Organi Inšpektorata dela so pri svojem delu naleteli neprestano na težave prav zaradi pomanjkanja finančnih sredstev za namene higiensko tehnične zaščite in se je praktično njihovo delo končavalo ob teh zaključkih. So primeri, ko gospodarske organizacije v resnici niso imele sredstev za razne večje izboljšave in je bilo njihovo izgovarjanje upravičeno, medtem pa so ponekod bila sredstva na razpolago, pa jih niso dali za izboljšanje delovnih pogojev.

Podjetja dajejo zelo malo sredstev za higiensko tehnično zaščito tudi tam, kjer bi se moralo še marsikaj urediti za izboljšanje te službe.

Kljub temu, da se je na področju higiensko tehnične zaščite ogromno storilo, ugotavljamo, da je še vedno precej nezgod po naših podjetjih. Razumljivo je, da se nezgode ne bodo mogle nikdar v celoti odpraviti, zmanjšati pa jih moramo na minimum. Med nezgode pri delu štejemo tudi tiste nezgode, ki se pripetijo na poti z dela ali od doma na delo in je zaradi tega skupno število nezgod razmeroma večje.

V preteklem letu je bilo veliko nezgod raziskanih ter so se izdajale ugotovitvene odločbe, ki so v večini primerov imele za posledico povračilo stroškov zdravljenja. Na ta način je ekonomska računica pokazala

gospodarskim organizacijam, da so tudi iz ekonomskega stališča nezgode drage in da je treba storiti še marsikaj, da jih bo čim manj.

Pri ustanavljanju higiensko tehničnih komisij v podjetjih ima veliko zaslugo Zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani, ki nudi razpoložljiva finančna sredstva za preventivo, med drugim tudi z organizacijo tečajev za člane HTZ komisij. V zadnjem času so se začeli zanimati za higiensko tehnično zaščito v podjetjih na svojih področjih občinski sindikalni sveti in so v ta namen osnovali svoje HTZ komisije. Za preventivno službo skrbijo tudi varnostni tehniki, katerih število se postopoma veča. Pripomniti pa moramo, da varnostni tehniki v nekaterih podjetjih ne dobijo potrebno podporo s strani vodstva podjetja, ker so prepričana, da so svoje delo opravila s tem, ko so nastavila varnostnega tehnika in formalno zadostila navodilu.

Na področju urejanja sodobnih ventilacij se je zadnje čase veliko naredilo. Same ventilacije so vedno problematične, ker zaposlenim osebam na samih delovnih mestih ustvarjajo prepih zaradi odsesavanja zraka, z druge strani pa nam primanjkuje strokovnjakov in podjetij za pravilno urejanje teh naprav.

Vsekakor pa je zabeležen viden napredek v pogledu strokovnosti električarskega kadra s posebnim poudarkom za zaščito in varnost pri delu. Do teh rezultatov prihajajo s postopnim usposabljanjem v elektrogospodarskih podjetjih. V ta namen se zelo pogosto organizirajo strokovni tečaji za dosego kvalifikacije in visoke kvalifikacije, na katerih je zadostno število predavanj za dvig strokovnosti pri delu, s področja varnosti pri delu in tudi splošne izobrazbe.

V pogledu osebnih zaščitnih sredstev se je stanje izboljšalo. Težave so še vedno, ker ni ukinjen faktor za zaščitna sredstva iz uvoza.

II. Pregledi podjetij

Na območju OLO Ljubljana je 2386 podjetij, ki imajo manj kot 100 zaposlenih. Od tega je največ privatnega sektorja (1302) in socialistične obrti (299). Dalje je 123 podjetij z nad 100 zaposlenih in 23 podjetij, ki zaposlujejo preko 500 oseb. Skupno je na teritoriju OLO Ljubljana 2532 podjetij. Poleg matičnih podjetij obstojajo tudi posamezna delovišča. Tako n. pr. 944 delovišč, ki so pretežno obrtnega značaja in zaposlujejo manj kot 10 oseb. Dalje imamo 177 delovišč, ki zaposlujejo od 100 do 500 ljudi. Največ takih delovišč je v gradbeništvu. Število delovišč ali ločenih obratov, ki zaposlujejo nad 500 ljudi, je 51. Največ teh obratov je v gradbeništvu. Skupno je 1272 delovišč ali ločenih obratov.

Inšpektorat dela je poleg drugih izrednih del s področja higiensko tehnične zaščite opravljal redne preglede podjetij. Med drugim je bilo izvršenih 118 pregledov podjetij, ki imajo zaposlenih manj kot 100 delavcev. Dalje je bilo izvršenih 50 pregledov podjetij, ki imajo zaposlenih več kot 100, in 11 pregledov velikih podjetij, ki zaposlujejo preko 500 ljudi. Posameznih delovišč ali ločenih obratov je bilo pregledanih 35.

Redni pregledi so bili izvršeni po vseh panogah gospodarstva, predvsem v industriji, zlasti tam, kjer že dalj časa pregledov ni bilo, ali pa se je pokazala potreba po pregledu. Poleg rednih pregledov so bili izvršeni tudi izredni pregledi v posameznih podjetjih predvsem zaradi novogradenj ali večjih preureditev.

Prepovedi dela so bile izdane v treh kamnolomih in pri privatnem mizarju zaradi slabih higiensko tehničnih razmer.

Inšpektoratu dela je bilo prijavljenih 11 smrtnih nezgod in 1437 ostalih nezgod. Vseh 11 primerov smrtnih nesreč smo raziskali. S pregledi podjetij je bilo zajetih 25.240 oseb, ki so v delovnem razmerju. Med drugimi je bilo zajetih v pregledih 1043 vajencev in 136 vajenk ter 383 moških in 873 žensk mladoletnikov.

Nezgode pri delu

Po podatkih zdravstvene službe je bilo v preteklem letu 10.176 nezgod pri delu (brez Kočevja). V primerjavi z letom 1956 je število nezgod naraslo za 17 %. Zaradi nezgod pa je bilo izgubljenih 184.747 dni, kar znaša v primerjavi z letom 1956 za 13 % več.

Visoko število nezgod pri delu je nastalo zaradi boljšega evidentiranja vseh nezgod, veliko je nezgod na poti z dela in na delo, kar se sicer vodi kot nezgoda pri delu, vendar je ugotovljeno, da se na račun teh nezgod pišejo vse nezgode, ki so nastale izven dela v okviru gospodarske organizacije.

V letu 1957 je bilo 9313 nezgod, izgubljenih dni zaradi nezgod pa 16.805 ali izguba v dinarjih 390 milijonov 547.213.

Največ nezgod je bilo v kovinski panogi, lesni, gradbeništvu in tudi v obrtni dejavnosti. Te panoge imajo največ zaposlenih, pa tudi delo v teh panogah je bolj izpostavljeno nezgodam.

V letu 1957 je bilo skupaj 13 smrtnih nezgod.

Nezgode so še vedno pereč problem, zlasti v primerjavi s prejšnjim letom, saj je zapažen celo porast nezgod in število bolniških dni.

Ugotovljeno je, da zadnje čase nastajajo nezgode zaradi opustitve varnostnih ukrepov. Praviloma bi se morala vsaka nezgoda že predvideti in podvzemati ustrezne preventivne ukrepe.

Pogosto se tudi opaža, da delavci kot neposredni proizvajalci pri strojih ne pazijo na osebno varnost samega sebe, zlasti tudi ne na svoje sodelavce. Delavci so vse premalo seznanjeni s predpisi o higiensko tehnični zaščiti, zato jih čestokrat kršijo.

Inšpektorat dela raziskuje nezgode takoj po nastanku, ko dobi sporočilo ali pa kasneje preko komisije za nezgode pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje. Takoj po nastanku je bilo skupno s Tajništvom za notranje zadeve raziskanih 60 primerov nezgod. Vse te nezgode so večidel hujšega značaja ali celo smrtne.

Mnogo več nezgod pa je raziskanih na zahtevo Zavoda za socialno zavarovanje, kjer komisija za nezgode odstopa nekatere primere Inšpektoratu dela v raziskavo za ugotovitev morebitne opustitve varnostnih ukrepov.

V teh primerih gre v glavnem za odškodnino, ki jo je utrpel Zavod za socialno zavarovanje. Večina nezgod predstavlja opustitve varnostnih ukrepov, ki jih povzročajo včasih nepazljivost ali nepoučenost delavcev ali pa so popolnoma tehničnega značaja in zadeva krivda odgovorne voditelje.

V teku leta 1957 je bilo raziskanih 465 nezgod, izdanih pa 108 odločb o opustitvi varnostnih ukrepov pri delu. Iz tega se da sklepati, da bi se število nezgod ob upoštevanju varnostnih predpisov lahko precej zmanjšalo.

So pa tudi primeri v podjetjih, ko se kljub izrecnim opozorilom ne podvzame varnostnih ukrepov ter zaradi tega pride do težjih nezgod. Tako je n. pr. v Tovarni kleja v Ljubljani že pred leti zagrabilo delavca v gležnju pri »polžastem« transporterju. Ob raziskavi nezgode se je ugotovilo, da je potrebno »polže« zavarovati. Podjetje kljub temu ni zavarovalo »polžev«, zato je v preteklem letu prišlo ponovno do nezgode, kjer je delavcu odtrgalo desno roko. Zadeva se rešuje pred sodiščem.

Na lesno obdelovalnih strojih je še vedno precej nezgod, ker se še dogaja, da zaposleni ne uporabljajo zaščitnih naprav, z motivacijo, da že dolgo časa delajo, pa ni bilo nobene nezgode. Zelo pogoste so nezgode na poravnalkah, predvsem pri poravnavanju manjših komadov, ker se ne uporabljajo pomožne naprave (krompeži). Naši stroji za obdelovanje lesa so večinoma enostavni in zato tudi nevarnejši. Dokazano je, da moderni stroji z mehaniziranim postopkom odstranjujejo možnosti za nezgode.

V gradbeništvu je bilo 1454 primerov in zaradi teh nezgod je izpadlo 22.622 delovnih dni. Res je, da je možnost nezgod v gradbeništvu večja, zlasti če tehnično vodstvo ne skrbi za pravilno zavarovanje in sodelavci ne pazijo drug na drugega, vendar je kljub temu to število zelo veliko. Nerazumljiv je porast nezgod od lanskega leta. Brez dvoma je vzrok tega porasta tudi dejstvo, da se še vedno v gradbenih podjetjih ne posveča dovolj pažnje HTZ komisijam. Nekatera podjetja, kot so Tehnika, Obnova, Graditelj itd., ne tekmujejo v pogledu higiensko tehnične zaščite. Do sedaj je najboljše podjetje »Gradis«, kjer je komisija HTZ precej delavna, lahko pa bi bili uspehi še večji.

Poklicna obolenja

Do poklicnih obolenj prihaja tam, kjer se ne uporabljajo osebna zaščitna sredstva ali pa le-ta niso dovolj učinkovita. Čestokrat se delavci niti ne zavedajo nevarnosti zaradi plinov in prahu, zato tudi neradi uporabljajo zaščitna sredstva. Ugotovljene so bile predvsem tele bolezni: pneumoconiosis, silicosis, zastrupljenje z ogljikovodiki in exceme.

Zastrupljenje z ogljikovodiki nastaja v glavnem pri delu z nitrolaki in organskimi topili. Poklicna obolenja so sicer nekoliko padla v primerjavi z lanskim letom, vendar menimo, da ta padec ne pomeni dejanskega znižanja obolenj.

Stanje higiensko-tehnične zaščite pri delu

V letu 1957 je bilo pregledanih 2277 delovnih prostorov (več kot 50 % več kot v letu 1956). Od pregledanih je 79 trajno, 77 pa začasno neprimernih za zaposlovanje delavcev. V teh prostorih je zaposlenih 944 delavcev.

Po površini ne odgovarja predpisom 213 delovnih mest vsled prenatrpanosti. Po prostornini pa ne odgovarja 157 delovnih mest. Primerov neurejenih ventilacij je ugotovljenih sicer manj kot v letu 1956, vendar je to število še vedno veliko.

DELO SAMOUPRAVE ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE

V drugi polovici leta je bila izvedena združitev OZSZ Kočevje in njegovih samoupravnih organov z Zavodom v Ljubljani. S tem se je povečal obseg dela Zavoda, pa tudi število članov skupščine Zavoda, ki ima od združitve dalje 114 članov. V samoupravnih organih zavoda skupno s podružnicami sedaj deluje 306 članov, dočim jih je pred združitvijo le 280 članov.

Skupščine podružnic zavoda so v tem letu zelo resno obravnavale zdravstveno stanje prebivalstva na svojih področjih, kar je pripomoglo, da so bili podvzeti konkretni ukrepi v smeri izboljšanja zdravstvene službe. Vloga skupščin podružnic se je znatno povečala. Ugotoviti pa je, da bi morale imeti nekatere podružnice več zasedanj in da ni prav, da so izvršilni odbori nekaterih podružnic popustili pri delu.

Izvršilnemu odboru je uspelo razširiti sodelovanje med organi samouprave socialnega zavarovanja na vseh stičnih področjih s samoupravnimi organi zdravstvene službe, zlasti z upravnimi organi zdravstvenih domov, občinskimi ljudskimi odbori, sveti za zdravstvo in gospodarskimi organizacijami (s slednjimi zlasti ob priliki prenosa izplačevanja nadomestila plače na gospodarske organizacije in ustanove).

Uspelo je nekoliko povečati obseg preventivnega dela zdravstvene službe na območju zdravstvenih domov. Povečan je bil tudi obseg pavšalnega plačevanja zdravstvenih storitev.

Dejavnost skupščine in zavoda v reševanju problemov rehabilitacije in prekvalifikacije ter zaposlevanje invalidov je bila obsežnejša in konkretnejša, zaradi česar so bili doseženi na tem področju prvi pomembnejši uspehi.

Viden je porast dohodkov sklada za zdravstveno zavarovanje in sicer za 27.29 %, z razširitvijo zdravstvene službe in zaradi povečanja števila aktivnih zavarovancev pa so porastle tudi cene storitev za 23.69 %.

Izvršilni odbor je imel v preteklem letu 48 rednih sej, na katerih je podrobno obravnaval sklepe skupščine in skrbel za njihovo realizacijo.

Izvršilnemu odboru ni uspelo v celoti izvršiti sklepa skupščine glede ustanovitve podružnic socialnega zavarovanja v Ljubljani. Osnovni vzroki in težave, na katere so naleteli pri tem, so predvsem naslednji:

1. Na področju mestnih občin v Ljubljani ni bilo mogoče dobiti potrebnih prostorov niti za eno podružnico socialnega zavarovanja.

2. Zaradi velike frekvence delavcev in uslužbencev na področju mestnih občin bi le-to povzročilo mnogo administrativno tehničnih težav pri uveljavljanju pravic zavarovancev, s tem bi se pa tudi podaljšala čakalna doba pri reševanju zavarovančevih pravic.

3. Ob sodelovanju in razumevanju občin v Šentvidu in Medvodah nam je uspelo, da se bo v bližnji prihodnosti lahko ustanovila podružnica v Šentvidu, ki bo poslovala v sedaj še nedograjenem zdravstvenem domu za obe navedeni občini.

4. Na osnovi proučevanja tega vprašanja je izvršilni odbor skupno z odborom za organizacijska vprašanja prišel do zaključka, da je zaradi prej navedenih težav koristneje ustanoviti za strnjeno mestno področje samo eno podružnico zavoda.

Upravljanje s sredstvi socialnega zavarovanja

Razmah socialističnih proizvajalnih sil, posebno v zadnjih letih gospodarske sprostitve, je omogočil izredno nagel gospodarski razvoj. Vsled tega raste tudi iz leta v leto število zavarovancev in se je njihovo število dvignilo ob priključitvi kočevskega okraja na 120.000 aktivnih zavarovancev in skoraj 27.000 upokojencev in invalidov, skupno torej 147.000 aktivnih zavarovancev, upokojencev in invalidov. Če upoštevamo še svojce zavarovancev, je od skupnega števila 332.143 prebivalcev v okraju 252.443 zavarovanih ali 76 % vsega prebivalstva.

Splošna stopnja prispevka za socialno zavarovanje se že nekaj let znižuje in sicer od 45 % leta 1954 na 38 % v letu 1957. Na drugi strani pa beležimo stalen porast plačnega fonda, ki se je iz leta v leto večal, s tem pa tudi prispevki za socialno zavarovanje, ki so se odvajali. Zadostna realizacija sredstev je omogočila, da je zavod lahko zajamčil zavarovancem tiste pravice, ki jim gredo po zakonitih predpisih. Tako je bilo plačano v letu 1954 5 milijard 386 milijonov 609 tisoč prispevkov za socialno zavarovanje, leta 1957 pa 7.535,658.000 ali 2.249,049.000 din več kot leta 1954 oz. 42.54 %.

Vzporedno s porastom dohodkov socialnega zavarovanja so naraščala tudi sredstva sklada za zdravstveno zavarovanje. Pri tem je treba upoštevati tudi, da je porastla stopnja prispevka za zdravstveno zavarovanje in sicer od 10 %, kolikor je znašala leta 1954, na 12.5 % v letu 1957, prispevek za zdravstveno zavarovanje upokojencev pa od 7.5 % v letu 1954 na 12 % v letu 1957, t. j. od 114,776.000 din na 255,013.000 din ali 22.18 %.

Zavod je torej v letu 1957 razpolagal s sredstvi, ki so presegala 7.5 milijarde dinarjev za kritje vseh izdatkov. Pri tem je potrebno omeniti, da so se večali tudi izdatki za pokojnine in invalidnine v primerjavi z letom 1954, ki so znašali 1.676,946.000, v letu 1957 pa 2 milijardi 169,490.000. Zvišali so se tudi izdatki za otroške dodatke in sicer od 1.547,434.000 v letu 1954 na 1.888,639.000 ali za 22 % v letu 1957. Vsa preostala sredstva, ki so znašala leta 1957 2.592,824.000, pa predstavljajo sklad za zdravstveno zavarovanje Zavoda.

Z naraščanjem plačnega fonda in istočasnim naraščanjem sredstev sklada za zdravstveno zavarovanje, ki služijo za kritje predračunskih izdatkov zavoda, pa so občutno narasli tudi izdatki za zdravstveno zavarovanje. Ti izdatki, ki so znašali leta 1954 1.493,786.000, so se v letu 1957 dvignili na 2.589,124.000 ali za 73.32 %, v primerjavi z letom 1956 pa za 28.58 %. Temu je vzrok tudi stalno naraščanje cen in stroškov za posamezne storitve in sicer:

Izdatki za oskrbne stroške za zdravljenje v bolnišnicah so se v primerjavi v letu 1956 povečali za 9.72 %, zdravila za 37.21 %, ambulantno zdravljenje za 36.91 %, zobozdravstvo za 27.08 %, kopališko klimatsko zdravljenje za 45.14 %, nadomestilo plač za čas bolezni pa za 30.4 %. Plačanih je bilo 17.5 % več prispevkov za socialno zavarovanje kot leta 1956, dočim so bila povračila prispevkov za 22 % večja kot v prejšnjem letu, predvsem zaradi spremembe v načinu obračunavanja prispevkov. Po novem obračunu je namreč znašal 25 % prispevek za socialno zavarovanje od brutto plač nekoliko manj, kakor pa 38 %-ni prispevek od netto plač.

Cene zdravstvenih storitev v ambulantah so se povečale v letu 1957 za 38,39 %.

Revizijska služba Zavoda je v letu 1957 izvršila 264 revizij pri zavezancih prispevka družbenega sektorja. V zasebnem gospodarskem sektorju je bilo izvršenih 2018 revizij.

Posebno stopnjo prispevka za zdravstveno zavarovanje, ki jo je dolžan zavod predpisati vsem tistim zavezancem prispevka, ki prekoračujejo okrajno povprečje zaradi bolezni in poškodb, je v letu 1957 plačevalo povprečno 245 gospodarskih organizacij in ustanov.

V letu 1957 je 20 gospodarskih organizacij plačevalo dodatni prispevek zaradi pomanjkljive higienisko tehnične zaščitne službe v podjetjih in ker niso izpolnili varnostnih ukrepov, ki jih je predpisal Inšpektorat za delo OLO. Čeprav je ta ukrep Zavoda, ki temelji na poročilih delovne inšpekcije, povzročil precej kritike v podjetjih, je vendar značilno, da se od 33 podjetij, ki so plačevala dodatno stopnjo prispevka od leta 1953 dalje, večina ni pritožila zoper odločbe delovne inšpekcije, niti zavoda.

Po sklepu skupščine Republiškega zavoda za socialno zavarovanje so okrajni zavodi dolžni odvajati v sklad za pozavarovanje 3,5 % plačanih prispevkov za zdravstveno zavarovanje. Tako je Zavod v letu 1957 plačal v ta sklad 91,005.000 dinarjev ali 26 milijonov dinarjev več kot leta 1956.

V rezervnem skladu Zavoda se je doslej zbralo 80,172.013 dinarjev sredstev, katere sme Zavod črpati samo v primeru primanjkljaja sklada za zdravstveno zavarovanje.

Bivši Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Kočevju, ki je do 31. decembra 1957 posloval v finančnem pogledu neodvisno od Zavoda, izkazuje v bilanci za leto 1957 19 milijonov 876.882 dinarjev primanjkljaja. V smislu predpisov se bo primanjkljaj kril prvenstveno s sredstvi rezervnega sklada tega Zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani, ki znaša 4,421.694 dinarjev.

Biroju za delo OLO Ljubljana je bilo v prejšnjem letu odvedeno za socialno zdravstveno varstvo začasno nezaposlenih oseb 55,804.364 dinarjev ali 11,5 milijonov več kot leta 1956.

Iz vseh navedenih primerov izhaja, da je izvršilni odbor skrbel za smotrno in pravočasno zbiranje sredstev socialnega zavarovanja, istočasno pa tudi za pravilno trošenje vseh finančnih sredstev in pravočasno plačevanje obveznosti zavoda, zlasti zdravstvenim ustanovam, kar je neposredno koristilo zavarovancem in omogočalo nemoteno poslovanje prizadetih ustanov.

Zdravstveno zavarovanje

Zbor proizvajalcev OLO je sprejel sklep, da naj prevzamejo izplačevanje nadomestil vsa tista podjetja, ki zaposlujejo več kot 50 zavarovancev. Zavodu je uspelo do 30. aprila 1958 pooblastiti skupno 308 podjetij in ustanov v katerih je zaposlenih 90.410 zavarovancev ali 74,54 % vseh zavarovancev, ki jih ima Zavod v evidenci. Pripomniti pa moramo, da nekatera podjetja principielno odklanjajo izplačevanje nadomestila plač (takih je 19) v lastni pristojnosti. Skupno je treba pooblastiti še 42 podjetij.

Ljubljana je pridobila v letu 1957 novo Polikliniko in Mestno porodnišnico.

Izdatki zdravljenja v kliničnih bolnicah predstavljajo 50,4 % vseh izdatkov za zdravstveno zavarovanje. Res je, da se je oskrba bolnikov v bolnišnicah izboljšala, vendar je tudi res, da oskrbni stroški stalno naraščajo, istočasno pa se daljša tudi ležalna doba bolnikov (v letu 1957 za 11 %).

Ena osnovnih slabosti naših zdravstvenih domov je še vedno nezadostna zainteresiranost zdravnikov za preventivno zdravstveno dejavnost. Kljub temu, da nekateri zdravstveni domovi kljub sklenjenim pogodbam o pavšalnem plačevanju zdravstvenih storitev niso izvedli v celoti sprejetih preventivnih delovnih programov. V prejšnjem letu so bili doseženi uspehi tudi na preventivnem področju. Znatno se je zvišalo število predlogov in odobrenih primerov kopališkega in klimatskega zdravljenja.

V letu 1957 se je posvečalo posebno skrb zdravstvenemu stanju članov ZB in njihovim otrokom. V tem letu je bilo omogočeno okrevanje okrog 3000 otrokom več kot leta 1956.

Pokojnine, invalidnine in ugotavljanje delovne dobe

Število pokojninskih in invalidskih zahtevkov, kakor tudi zahtevkov za priznanje službenih let je nekoliko padlo, kar pa ni posledica starostne strukture zavarovancev.

V letu 1957 je bil popis delovnih invalidov in upokojencev.

Vsem upokojencem in delovnim invalidom je bil izplačan enkratni dodatek v višini 50 % zakonite pokojnine.

Na novo so bile določene invalidnine, oziroma invalidske pokojnine uživalcem, ki prejemajo te dajatve zaradi nesreč pri delu, oziroma poklicnih bolezni.

Izvršene so bile vse priprave za prevedbo starostnih in družinskih pokojnin.

V letu 1957 so bili zdravstveno pregledani vsi delovni invalidi do 50. leta starosti.

Otroški dodatki

Zavod ima v evidenci 43.544 upravičencev otroških dodatkov, ki prejemajo skupen dodatek za 57.739 otrok.

Služba za posredovanje dela

Poslovanje Okrajne posredovalnice za delo Ljubljana je bilo v letu 1957 zelo obširno in razgibano in to predvsem na področju službe zaposlevanja. Dejavnost posredovalnice je stalno spremljal in ji nudil pomoč upravni odbor.

Odnosi gospodarskih organizacij do posredovanja službe so se izboljšali, k čemur so pripomogle razne konference, ki so bile sklicane na pobudo Sveta za delo OLO ali Tajništva za delo OLO. Predstavniki podjetij in ustanov so na podlagi sklepov in določil Zakona o delovnih razmerjih pravilno dojemali stališče Sveta ter ga skoro v vseh primerih izvajali. Gospodarske organizacije so končno le uvidele, da je potrebna čimvečja koordinacija med delodajalci in posredovalno službo, zlasti glede zaposlitve invalidov, ki so potrebni lažje zaposlitve. Odslej delodajalci Posredovalnici za delo ne javljajo samo prenehanja delovnega razmerja na podlagi odločbe o odpovedi, temveč ji javljajo tudi vsa delovna mesta, ki jih na novo odpirajo, vsa izpraznjena delovna mesta, zlasti pa tista delovna mesta, ki so primerna za invalide. S tem je Posredovalnici za delo njena služba zelo olajšana, ker vnaprej ve, kje bo lahko zaposlila brezposelne delavce, zlasti pa invalide. Delodajalci, bodisi, da so to podjetja ali ustanove, so te svoje dolžnosti do Posredovalnice za delo izpolnili najmanj v 80 %.

Upravni odbor ima tudi komisijo za vključevanje vajencev v delo.

Glede fluktuacije delovne sile so najbolj prizadeta gradbena podjetja, ki izvršujejo dela sezonskega značaja. V Ljubljani pride od večjih podjetij v poštev Litostroj zaradi pomanjkanja stanovanjskega fonda. V ostalih podjetjih je vzrok fluktuacije delovne sile nestabilna plačna politika, saj je razlika tarifnih postavk pri posameznih podjetjih od 10—14 % za istovrstna delovna mesta.

Fluktuacija delovne sile pa ni problem samo v mestu, ampak tudi na podeželju.

Tako na primer v Borovnici, čeprav je precej razvita lesna industrija in obsežen kamnolom, delavci zapuščajo delo in ga iščejo v Ljubljani. Tudi delovna sila iz Loške doline in njene okolice se čedalje bolj usmerja v druge industrijske kraje. Cerknica ima v tem pogledu boljše pogoje. Posebno stališče glede fluktuacije delovne sile ima Mengeš, kjer se brezposelna delovna sila lahko zaposli v neposredni okolici, to je v Domžalah, Kamniku in tako dalje.

Stanje nezaposlenosti v letu 1957 v primerjavi z letom 1956

V primerjavi z letom 1956 je bilo v letu 1957 registriranih 24 % moške in 13 % ženske nezaposlene delovne sile, to je povprečno 17 % več kot v prejšnjem letu. Od teh pa je oseb z delovnim stažem 34 % moških več, žensk pa 3 % manj — povprečje je torej 9 %. Brez delovnega staža pa je bilo v letu 1957 registriranih 10 % več moških in 45 % več žensk — povprečno 30 % več. Nadalje je bilo 33 % socialno ogroženih manj, moških invalidov 19 % več, 79 % več ženske delovne sile ali povprečno 46 % več. Oseb z zmanjšano delovno zmožnostjo pa je bilo za 17 % manj zaposlenih.

Vzrok, da se je v letu 1957 prijavilo manjše število socialno ogroženih kot pa v letu 1956 je predvsem v tem, da se je veliko število teh oseb zaposlilo na Zavodu za zaposlevanje invalidnih in drugih oseb, medtem, ko je v prejšnjem letu morala za iste skrbeti Posredovalnica za delo. Vzrok zvišanja števila invalidov pa je predvsem v tem, da je delovanje Zavoda za zaposlevanje invalidov v javnosti že dolgo znano in se invalidi zaradi večje gotovosti zaposlitve v večjem številu prijavljajo.

Invalidskemu vprašanju bo treba v bodoče posvetiti več pozornosti in bo treba ta sektor dela okrepiti.

Iz statističnih podatkov je razvidno, da je število nezaposlenih invalidov v preteklem letu naraslo. To trditev je najbolj ilustrirala statistika — staž oziroma trajanje nezaposlenosti invalidov, ki je v letu 1957 znašalo 3 mesece manj kot prej, vendar je še vedno dokaj visok staž, ki je v letu 1957 znašal po-

vprečno 4 mesece in 28 dni za one invalide, ki so se zaposlili v teku 1957. leta, medtem, ko je pri invalidih, ki so na dan 31. decembra 1957 postali še nezaposleni, znašal še znatno več, to je povprečno 10 mesecev in 15 dni, pri moških 8 mesecev in 24 dni, pri ženskah pa 16 mesecev in 8 dni. V letu 1957 je bilo zaposlenih 617 invalidov oziroma delavcev, ki so manj zmožni za delo, to je 103 osebe ali 24 % več kot v letu 1956. Število nezaposlenih invalidov po stanju 31. decembra 1957 se je sicer znižalo za 107 oseb ali za 44 % v primerjavi z letom 1956, znižal pa se je tudi odstotek nezaposlenih v primerjavi s celokupnim številom nezaposlenih v letu 1956/57 za 19 %. Kljub temu pa je problem zaposlevanja invalidov še vedno pereč, ker so prijavljeni večinoma težji invalidi in bolni.

Iz podatkov Biroja za posredovanje dela je razvidno, da je število zaposlenih v letu 1957 naraslo za 42 % v primerjavi s prejšnjim letom. Nadalje je razvidno, da je dotok iz drugih krajev Slovenije zelo narasel z ozirom na prejšnje leto, še bolj pa se je povečal dotok iz drugih republik, kjer so si gradbena podjetja sama iskala delovno silo. Iz drugih republik prihaja v glavnem sezonska delovna sila, katere del pa po zaključenih delih, oziroma po zaključku sezone ostane v Ljubljani kot stalna delovna sila.

Materialna oskrba in finančno stanje

Na Posredovalnici za delo je bilo v letu 1957 vsega skupaj 374 upravičencev do oskrbnine in sicer 106 oskrbovancev, ki so prejemali oskrbnino že iz leta 1956 in 268 oskrbovancev, ki so pravico pridobili po 1956. letu. V letu 1957 je prenehala pravica do oskrbnine 288 osebam zaradi ponovne zaposlitve, 24 osebam je bila ukinjena oskrbnina zaradi tega, ker se niso redno zglašale ali so odklonile zaposlitev. V teku leta 1957 je odpadlo skupno 319 upravičencev do oskrbnine tako, da je na dan 31. decembra 1957 ostalo še 55 oskrbovancev, od tega jih odpade 26 na ženske.

Iz še ostalih podatkov, s katerimi Biro za posredovanje dela razpolaga je razvidno, da so pri oskrbninah izdatki narasli za leto 1957 za 528.290 dinarjev v primerjavi s prejšnjim letom, pri zdravstvenem zavarovanju pa za 358.060 dinarjev. Izdatki pri oskrbninah so narasli predvsem zaradi tega, ker so oskrbovanci na podlagi tarifnega pravilnika imeli višje plače kot pa v letu 1956. Nadalje so se pravice do oskrbnine razširile na večji krog delavcev iz delovnega razmerja. Isto velja tudi za Zavod za socialno zavarovanje. Če ne bi bilo Zavoda za zaposlevanje invalidov, bi se število oskrbovancev povečalo, z njimi pa tudi izdatki Biroja.

Poklicna svetovalnica za usmerjanje mladine v poklice je uspešno opravila svoje dolžnosti, čeprav je morala premostiti razne težkoče kot pionir na področju tega dela. Bila so organizirana razna predavanja s posebnim poudarkom za vključevanje v prioritetne poklice z ozirom na razvoj našega perspektivnega gospodarstva.

OBČINSKI LJUDSKI ODBORI

OBČINA BOROVNICA

261.

Na podlagi 29. člena temeljnega zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Ur. list FLRJ št. 26/54) v zvezi s 7. točko 43. člena zveznega zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Ur. list FLRJ št. 52/57) je občinski ljudski odbor Borovnica na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 30. maja 1958 sprejel

ODREDBO

o skupnem zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev.

1.

Zaradi bolj intenzivnega in uspešnega zatiranja koloradskega hrošča, ameriškega kaparja, rdečega pajka, češpljevega kaparja, jabolčnega zavijača, škrlupa, krompirjeve plesni in drugih rastlinskih škodljivcev se na območju občine Borovnica odreja skupno zatiranje teh rastlinskih bolezni in škodljivcev.

2.

Skupno zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev iz 1. točke te odredbe organizirajo in izvedejo na svojem območju splošne kmetijske zadruge ob sodelovanju lastnikov, posestnikov oziroma uporabnikov (v nadaljnjem besedilu: lastnikov) kmetijskih zemljišč ter na njihov račun.

V hribovitih predelih, ki so za motorno tehnično opremo kmetijskih zadrug težko dostopni, izvedejo zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev lastniki sami, splošne kmetijske zadruge pa so dolžne pripraviti organizacijo zatiranja, preskrbeti lastnikom kmetijskih zemljišč pomoč v ročnih tehničnih sredstvih in kemičnih sredstvih za zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev ter nadzorovati izvedbo akcij za zatiranje.

3.

Kakšne varstvene ukrepe za zatiranje posameznih rastlinskih bolezni in škodljivcev so dolžne izvršiti kmetijske zadruge oziroma lastniki kmetijskih zemljišč ter kdaj, kje in kako naj se ti ukrepi izvršijo, določi za kmetijstvo pristojni upravni organ ObLO. Za kmetijstvo pristojni upravni organ občinskega ljudskega odbora določi po zaslišanju kmetijske zadruge tudi predele, na katerih morajo izvajati varstvene ukrepe lastniki sami.

4.

Za storitve, opravljene po 2. točki, zaračunava kmetijska zadruga posameznim lastnikom kmetijskih zemljišč nabavno vrednost kemičnih sredstev in dejanske stroške storitve s stroji (delovna sila, gorivo, amortizacija, režijski stroški).

5.

Če lastniki na območju, za katerega je določil za kmetijstvo pristojni upravni organ ObLO, da morajo lastniki sami izvršiti varstvene ukrepe, teh ne storijo ali ne storijo o pravem času ali ne na pravilen način, je dolžna izvršiti te varstvene ukrepe kmetijska zadruga na njihov račun. V takem primeru lahko računa kmetijska zadruga tem lastniko polno ekonomsko ceno.

6.

Izvrševanje varstvenih ukrepov po tej odredbi nadzoruje za kmetijstvo pristojni upravni organ občinskega ljudskega odbora, ki vodi o izvrševanju teh ukrepov tudi posebno evidenco.

7.

Za kršitve predpisov iz 1., 2. in 3. točke te odredbe se uporabljajo določbe 3. točke 58. člena ter 6. in 7. točke 59. člena in 60. člena temeljnega zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci.

8.

Ta odredba začne veljati od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

Št.: o1/3-543/1-58.

Borovnica, dne 28. maja 1958.

Predsednik
občinskega ljudskega odbora:
Janez Čerim l. r.

OBČINA LJUBLJANA-ČRNUČE

262.

Na podlagi 29. člena Temeljnega zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Ur. list FLRJ štev. 26/54) v zvezi s 7. točko 43. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Ur. list št. 52/57) je Občinski ljudski odbor Ljubljana-Črnuče na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 23. maja 1958 sprejel

ODREDBO

o skupnem zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev.

1.

Zaradi intenzivnega in uspešnega zatiranja koloradskega hrošča, ameriškega kaparja, rdečega pajka, češpljevega kaparja, jabolčnega zavijača ter škrlupa, krompirjeve plesni, ribezne listne pegavosti in ribezne rje, se na območju občine Ljubljana-Črnuče odreja skupno zatiranje teh rastlinskih bolezni in škodljivcev.

2

Skupno zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev iz 1. točke te odredbe organizirajo in izvedejo na svojem področju kmetijske zadruge ob sodelovanju posestnikov oz. uporabnikov (v nadaljnjem besedilu lastnikov) kmetijskih zemljišč in to na njihov račun.

V predelih, ki so z motorno tehnično opremo kmetijskih zadrug težko dostopni, izvedejo zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev lastniki sami, kmetijske zadruge pa so dolžne pripraviti organizacijo zatiranja s pomočjo ročnih tehničnih sredstev in kemičnih sredstev za zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev ter nadzorovati izvedbo akcij za zatiranje.

3.

Kakšne varstvene ukrepe za zatiranje posameznih rastlinskih bolezni in škodljivcev so dolžne izvršiti kmetijske zadruge oz. lastniki kmetijskih zemljišč ter kdaj, kje in kako naj se ti ukrepi izvršijo, določi za kmetijstvo pristojni upravni organ ObLO. Ta organ tudi določi, na katerih parcelah morajo izvajati varstvene ukrepe lastniki sami.

Pridelovalci krompirja so dolžni zasejane parcele označiti s tablicami, opremljene s svojimi naslovi. Tablice morajo biti napravljene tako, da jih ne uniči dež ali odnese veter in morajo biti postavljene na njivi na vidnem ter lahko dostopnem mestu.

4.

Za storitve, opravljene po 2. točki te odredbe, zaračunava kmetijska zadruga posameznim lastnikom kmetijskih zemljišč nabavno vrednost kemičnih sredstev in dejanske stroške s stroji (delovna sila, gorivo, amortizacija, režijski stroški).

5.

Če lastniki na območju, katerega je določil za kmetijstvo pristojni upravni organ občinskega ljudskega odbora, da morajo lastniki sami izvršiti varstvene ukrepe, teh ne storijo o pravem času ali ne na pravilen način, je dolžna izvršiti te varstvene ukrepe kmetijska zadruga na njihov račun. V takem primeru lahko računa izvajalec del lastnikom polno ekonomsko ceno.

6.

Izvrševanje varstvenih ukrepov po tej odredbi nadzoruje za kmetijstvo pristojni upravni organ občinskega ljudskega odbora. Ta organ vodi o izvrševanju ukrepov tudi posebno evidenco.

7.

Za kršitve predpisov iz čl. 1., 2. in 3. točke te odredbe se uporabljajo določbe 3. točke 58. člena, 6. in 7. točke 59. člena in 60. člena temeljnega zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci.

8.

Ta odredba stopi v veljavo z dnem objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

Številka: 24-706/1.

Datum: 22. V. 1958.

Predsedenik
občinskega ljudskega odbora:
Peter Lešnjak l. r.

OBČINA LJUBLJANA-ŠIŠKA

POPRAVEK

k družbenemu planu za l. 1956.

263.

Pri primerjanju izvirnika z besedilom družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za leto 1958, ki je bil objavljen v »Glasniku« št. 47/58, se je ugotovilo, da je 4. odstavek 12. poglavja napačno formuliran in se zato mora pravilno glasiti takole: **»Prispevek iz dohodka komunalnih podjetij pripada 80 % občinskemu proračunu, 20 % pa občinskemu investicijskemu skladu.«**

Iz Skupščinske pisarne OLO Ljubljana

Vsebina

Vabilo na 7. skupno sejo OLO.
Poročilo Sveta za delo o delu v l. 1957.
261 Odredba o skupnem zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev občine Borovnica.
262 Odredba o skupnem zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev občine Ljubljana-Črnuče.
263 Popravek k družbenemu planu za l. 1958 občine Ljubljana-Šiška.